

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primor dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 168 (14.259)

Trst, sreda, 22. julija 1992

8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER

ecchi 6 - PP 559
7796-600
34 PD I
772418

1 24 maggio 1
I) 533382-535723
/532958

Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Na pogrebu ubitih agentov množica hotela napasti Scalfara, Amata in Finija

Iz Palermo klofuta politikom

*Senat naj bi že ta petek odobril vladne
popravke k protimafijskemu dekretu*

Mrtvaški oder tudi v Trstu

PALERMO, RIM — Medtem ko so je včeraj popoldne v Palermu sredi hude napetosti odvijala pogrebna svečanost za štirimi policijskimi agenti in agentko, ki so bili ob življenje skupaj s sodnikom Paolom Borsellinom v nedeljskem atentatu - razjarjena množica je skandirala gesla proti navzočnosti Scalfara, Amata in Finija, kolegi padle peterice pa so pozivali šefa policije Parisija, naj odstopi - so v Rimu seznanili javnost z vsebino popravkov k protimafijskemu dekretu Scotti-Martelli. Popravke je sprejela vlada predstojnikom, da bi pospešila zakon »superprokure« in protimafijskega preiskovalnega organizma DIA.

Vlada je sklenila razpisati rok za imenovanje državnega protimafijskega pravdnika, s čimer so dolgo zavračevali in tako onemogočili, da bi to novo koordinacijsko telo za boj proti mafiji že delovalo, potem ko se je »protimafijski

ski pool« predvsem zaradi Falconejeve in Borsellinove smrti praktično razblinil. Ker pa terja postopek za imenovanje superprokuratorja vsaj dva meseca, bodo verjetno postavili začasno na to mesto človeka, ki ga bo določil predsednik kasacijskega sodišča.

Superprokurator bo imel tudi pomočnika, v zapore bo smel brez vsakega pooblastila in v prvih treh letih bo odredil konfinacijo mafijskih vodij po lastni uvidevnosti. Več pristojnosti bo imel tudi direktor organizma DIA: njegovi agenti se bodo lahko vtiho-tapljali v mafijske familje, opravljali hišne preiskave po stanovanjskih blokih, ukazovali »preventivna« telefonska prisluškovanja itd.

Vlada je sklenila tudi vnesti nekaj sprememb v kazenski postopek, s čimer naj bi pričam in ske-sancem onemogočili zatajevanje pr-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prihod ubitega agenta Eddieja Walterja Cosine v Trst je pred kvesturo pozdravil dolgotrajen aplavz zbrane množice

NA 4. STRANI

(Foto Križmančič)

Zavezniki pripravljajo letalski napad na Irak

NEW YORK — Zavezniški bombniki bi lahko že čez nekaj dni ponovno bombardirali Irak, če se Saddam Husein ne bo uklonil zahtevam OZN in dovolil mednarodnim nadzornikom vstopa tudi v ministrstvo za kmetijstvo, kjer so baje skriti iraški jedrski načrti.

Predstavnik Londona pri OZN David Hannay je po seji Varnostnega sveta navedel, da ne izključuje vojaške opcije. ZDA so že zaprosile Francijo in Veliko Britanijo za sodelovanje, medtem ko Kuvajt in Turčija zahtevata takojšen poseg in sta že ponudila vso logistično podporo. Savdska Arabija se jima je pridružila in je pripravljena s svojimi radarskimi letali AWACS sodelovati pri bombardiranju Iraka.

V Washingtonu navajajo, da za novo vojaško akcijo proti režimu Sadama Huseina sploh ne potrebujejo predhodnega pooblastila Varnostnega sveta OZN, ker je zaradi iraškega kršenja mirovnega sporazuma napad zavezniških sil avtomatičen.

Ob vsem tem se samo po sebi zastavlja vprašanje, zakaj Bush ne pokaže podobne odločnosti ob spopadu na tleh nekdanje Jugoslavije. Ameriški analitiki navajajo, da bi bil poseg na Balkanu v sedanjem predvolilnem obdobju za Busha izredno kočljiv. Poseg v Zalogu pa mu lahko volilno koristi, saj bi svojim volilcem ponovno dokazal vojaško moč administracije brez večjih tveganj, kar pa ne velja za BiH in nekdanjo Jugoslavijo. Tokrat je vprašanje nafte čisto poststranska zadeva, bombardiranje Iraka bi imelo skoraj izključno predvolilne nagibe.

Carrington je v Beogradu ponovno naletel na gluha ušesa srbskega vodstva Kosovo je za Srbe notranje vprašanje Izetbegovićevi pogovori s Tudjmanom

Srbi se že vračajo v »svoje« Krajine

BEOGRAD — Že pred dnevi so se za vojno nesposobni Srbi (ženske, otroci in starci), ki so pred srbskim napadom na Hrvaško zapustili etnično mešana območja Slavonije, Banije in Krajine, začeli po tihem vračati »na svoja ognjišča«, ki so sedaj etnično čista. Včeraj pa so temu povratku dali uradni pečat (Telefoto AP). Za njihovo varnost pred »genocidnimi Hrvati« bodo poskrbeli pripadniki Unproforja, ki pa tega ne morejo zagotoviti hrvaškimi, madžarskimi, rusinskimi in drugim nesrbskim beguncem. Načrt OZN predvideva namreč vrnitev vseh beguncev, ko bi Unprofor vzpostavil nadzorstvo nad ozemljem, kot kaže pa to velja le za Srbe.

LJUBLJANA — Po strahoviti ofenzivi, ki so jo srbske sile sprožile potem, ko naj bi že začel veljati londonski sporazum in v kateri je samo v ponedeljek bilo ubitih več sto ljudi, je včeraj na bosanskohercegovskih bojiščih najprej zavladalo varljivo zatišje. Boji so zjutraj skoraj povsod ponehali, kar je omogočilo ponovno odprtje sarajevskega letališča, kjer je po štiriindvajsetih urah spet pristalo francosko vojaško transportno letalo s človekoljubno pomočjo. Kratkotrajne ugodne razmere je izkoristila bosanskohercegovaška delegacija, na čelu s predsednikom Alijo Izetbegovićem, ki je odpotovala na razgovore v Zagreb. Zaradi vnovičnih silovitih napadov je bilo sarajevsko letališče kmalu zatem ponovno zaprto za letala s humanitarno pomočjo. Med napadi je bilo zadeto skladišče pomoči Visokega komisariata OZN za begunce, poškodovanih pa je bilo tudi več vozil mirovnih sil OZN. Boji v Sarajevu in na drugih kriznih žariščih Bosne in Hercegovine so se nadaljevali tudi včeraj, vendar z nekoliko zmanjšano siloy-

tostjo. V bosanskohercegovskem glavnem mestu so srbske sile s topništvom napadale obrobna mestna naselja, predvsem Dobrinjo in Vogošče. V drugih delih republike je bilo spet najhuje v Goraždu, o nadaljevanju agresije pa poročajo tudi iz Brčkega, Tuzle, Doboja, Jajca in drugih.

S hrvaških bojišč pa je včeraj prišla spodbudna novica, da so na dubrovniškem območju sklenili premirje. To je sporočilo dubrovniško poveljstvo hrvaške vojske, ki je s poveljstvom vojske ZRJ premirje sklenilo s pomočjo posredovanja koordinatorske Evropske skupnosti v Dubrovniku in Hercegu Novem. Premirje za zdaj obe strani spoštujeta.

Navzlic temu, da se Srbija v svoji ekspansionistični politiki doslej ni kaj prida ozirala na mirovna prizadevanja mednarodne skupnosti, pa je včerajšnja manjša intenziteta bojev na bosanskohercegovskih bojiščih morda le odsev okrepljenih diplomat-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zaradi zavrnitve predloga o parlamentarni imuniteti Presenečenje v zbornici

RIM — Poslanska zbornica je včeraj nepričakovano zavrnila predlog posebne komisije glede spremembe ustavnega člena, ki govori o parlamentarni imuniteti. Posebna komisija je predlagala, da bi sodni organi lahko izvajali preiskavo zoper osumljenega člana parlamenta; po končani preiskavi bi rezultate dela predstavili v parlamentu, nakar bi se le-ta v roku 90 dni moral izreči. Zadevnemu parlamentarcu bi odvzeli mandat, če bi se za to odločila večina prisotnih članov. Za predlog so se (z izjemo nekaterih v vrstah KD in PSDI) izrekli poslanci vladne koalicije, proti je bila opozicija, razen DSL. Rezultat glasovanja je bil 194 za in 210 proti, vzdržanih je bilo 103. Razprava o reformi parlamentarne imunitete se bo nadaljevala danes.

V Milanu so medtem zaslišali vrsto »imenitnih« osumljencev. Pred sodniki se je zagovarjal finančnik Salvatore Ligresti, na vrsti sta bila tudi bivši predsednik Združene zveze Sergio Soave (DSL) in bivši podpredsednik družbe SEA Roberto Mongini (KD). Pred sodnikom Di Pietrom je Ligresti »pojasnil« ​​podrobnosti glede prenosa milijarde lir podzemni podjetniku Mariu Lodigianiju. Ligresti bo še naprej ostal v zaporu, saj so sodni organi zavrnili zahtevo po izpustitvi.

Skandal o podkupninah je včeraj zahteval žrtev. To je Giuseppe Rosato, 35-letni občinski uslužbenec, ki je — spriču vpletenosti v preiskavo o podkupninah v Trecateju (Novara) — storil samomor. Rosato bi moral včeraj zaslišati sodniki, zanimivo pa

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob koncu prelomnega srečanja z egiptovskim predsednikom Mubarakom Rabinove obljube o »boljših časih« Baker nadaljuje bližnjevzhodno misijo

KAIRO — V egiptovski prestolnici sta se včeraj srečala izraelski premier Jicak Rabin in egiptovski predsednik Hosni Mubarak. Rabinov glasnik je po končanem srečanju dejal, da je srečanje bilo velikega pomena, saj je končno odmrnilo odnose med Kairom in Jeruzalemom. Na srečanju sta se oba državnik domenila za novo srečanje, to pa bo v Izraelu. Točnih informacij o vsebini razgovorov niso dali, vendar pa naj bi po pisanju izraelskega časopisja Rabin v Kairu zahteval predvsem posredovanje Mubarak za preklic gospodarskega bojkota arabskih držav proti Izraelu; v zameno naj bi Rabin obljubil, da bo dosledno uresničil sklep o zamrznitvi gradnje novih židovskih naselij na zasedenih arabskih ozemljih.

Nekateri drugi izraelski časopisi razvijajo neko drugo domnevo: Rabin naj bi v Kairo prinesel pismo za sirskega predsednika Asada. Z njim se bo namreč Mubarak srečal v prihodnjih dneh. Rabin

naj bi, po nekaterih virih, celo prosil podporo za sklicanje bližnjevzhodnega vrha, na katerem naj bi sodelovala tako Mubarak kot Rabin.

V okviru turneje po Bližnjem vzhodu se je v Amanu včeraj mudil ameriški državni sekretar James Baker. Tu se je srečal s kraljem Huseinom, prestolonaslednikom Hasanom in drugimi visokimi jordanskimi predstavniki. Kot je izjavil jordanski zunanji minister Kamel Abu Jaber je eden od namenov srečanja bil ublažiti trenje med Amanom in Washingtonom spričo domnevne jordanske kršitve embarga proti Iraku. Srečanje naj bi tudi zgladilo spore zaradi nedavne odklonitve zahteve ZDA, da bi na jordansko ozemlje poslali 50 opazovalcev OZN; ti naj bi nadzirali izvajanje gospodarskih sankcij proti Iraku, vendar Jordanija jih je — sklicujoč se na suverenost svojega ozemlja — kratkoma zavrnila.

Baker bi se moral včeraj srečati tudi s sirskega predsednikom Asadom, vendar zaradi smrti Asadove matere so srečanje odložili na danes. Baker je zato moral za en dan

odložiti tudi srečanje s savdskim kraljem Fahdom.

Na sliki (telefoto AP): Jicak Rabin in Hosni Mubarak po zaključku razgovorov.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Klofuta

votnih izjav iz strahu pred ustrahovanjem cose nostre; na procesih bodo zato upoštevali prvo verzijo, ki jo je dal dotični med zasliševanjem, ne pa poznejših, ki bi jo zanimali. Uvedli bodo tudi še nekatere ukrepe, ki so jih že proti terorizmu, zadevajo pa med drugim čas pripora.

Vse to je bilo predmet triurnega sestanka med Scalfarom, Amatom, ministri Mancinom, Martellijem in Andojem ter podpredsednikom Višjega sodnega sveta Gallonijem. Ukrepe je že vzela v pretres pravosodna komisija senata, a načelniki senatnih skupin (razen SKP) so se izrekli za čimprejšnjo odobritev dekreta; ta pojde v razpravo že jutri, odobrili pa naj bi ga najpozneje v petek jutraj. Ta se je baje tudi opredelila za obnovo parlamentarne protimafijske komisije.

Če se politične sile - četudi s silno zamudo - trudijo, da bi spričo naraščajoče mafijske ofenzive vendarle našle skupni jezik, pa bodo včerajšnji dogodki v palermški katedrali in pred njo še zaostriili polemike. Bivši župan Orlando je tako kot številni policisti zahteval odstop načelnika policije, ker je prepovedal svobodni vstop v katedralo. Ko je kardinal Pappalardo končal homilijo, v kateri je posvaril krajanje, Sicilijo in Italijo, naj se ne vda nasilju, in ko so začeli odnašati krste iz cerkve, je množica hotela fizično obračunati z Amatom in celo Scalfarom, vendar jo je pomiril bivši sodnik in zdajšnji poslanec PRI Giuseppe Ayala, velik prijatelj Falconeja in Borsellina. Pred cerkvijo so zahtevali odstop pristojnih ministrov pa krajevnega prefekta, kvestorja in vodje Borsellinovega urada Giammance. Isto je zahteval Martelli, ki pa je ravno tarča kritik iz policijskih vrst: kot znano, je med silami javnega reda pogrešal »vojaško mentaliteto«, najmočnejši sindikat policistov SIULP pa mu je odvrnil, da ni potrebna militarizacija, ampak je dovolj spoštovati in izvajati demokratične zakone. Neofašista Finija so celo obmetavali z raznimi predmeti, za to pa je seveda obtožil »komuniste«.

Take napetosti seveda ne bo na pogrebu Borsellina, ki bo menda danes popoldne v zasebni obliki.

To pa še ni dovolj. Palermski župan Aldo Rizzo (neodvisen) je sklenil odstopiti iz solidarnosti s policijo in sodbom oziroma zato, da opozori rimsko vlado na žgočo stvarnost v mestu, šele pozno sinoči je umaknil svoj odstop, da ne bi še dodatno skalil ozračje. Skratka, vlada naj prevzame vso odgovornost za vse, kar se še utegne zgoditi. Odstopil pa je tudi namestnik državnega tožilca Vittorio Teresi, čigar zgledu bo sledilo baje še kakih šest kolegov. »To ni strah, ampak posledica dejstva, da je naše delo povsem brezuspešno.«

V času pogreba se je delo v vsej državi, od Rima do Milana, deset minut ustavilo v znak žalovanja. »Toda potrebna so dejanja, ne samo tehe deset minut in toliko besedi,« se je povsod glasilo javno mnenje.

● Kosovo

skih dejavnosti za ustavitev vojne v tej državi. Morda je tudi v Srbiji prišlo do spoznanja, da ima mednarodna skupnost, v primeru, če bi se popolnoma izjalovil tudi londonski sporazum, na razpolago le dve možnosti: da popusti pred srbskimi pritiski, s tem pa dovoli takšno ravnanje tudi drugod po svetu, ali pa da seže po vojaški sili, kar je vsekakor bolj verjetno. V tem kontekstu je prav presenetljiva poteza Velike Britanije, predsedujoče v Evropski skupnosti, ki je predlagala, da se Srbija in Črna gora zaradi kršitve premirja v BiH izključita iz vseh mednarodnih organizacij, vključno z Organizacijo združenih narodov. Treba je namreč vedeti, da je bila ta država doslej razmeroma tolerantna do Srbije in njene politike.

Takoj po vestih o kršitvi londonskega sporazuma je tudi ameriški predsednik George Bush opozoril svetovno organizacijo, da bi morala odločneje ukrepati proti Srbiji, srbskega predsednika Miloševića pa je obtožil, da je osebno odgovoren za vojno v Bosni in Hercegovini.

Tudi neutrudni, a doslej le malo uspešni predsedujoči mirovne konference o Jugoslaviji lord Peter Carrington je včeraj, že četrčič odkar je izbruhnila vojna na ozemlju nekdanje Jugoslavije dopotoval v Beograd. S Slobodanom Miloševićem naj bi se poleg ostopnjevanju vojne v BiH pogovarjala tudi o vse bolj gorečem problemu Kosova. Carrington je namreč ugodil prošnji voditelja kosovskih Albancev Ibrahima Rugova, da posreduje v Beogradu za začetek reševanja žgočega vprašanja odnosov med Albanci in Srbi na Kosovu. Sicer pa je Rugova včeraj v Londonu izjavil, da sta se s posrednikom Evropske skupnosti lordom Carringtonom dogovorila, da bi Srbi začeli pogovore z Albanci na Kosovu. S tem želijo preprečiti novo vojno žarišče na Balkanu. Rugova je ob tem dejal, da ne verjame v uspeh pogovorov pod okriljem ES. Že pred odhodom v Beograd je lord Carrington pozval mednarodno skupnost, naj poveča pritisk na sprte strani v Bosni in Hercegovini, da bi čimprej našli mirno rešitev. Izjavil je tudi, da je preuranjena ocena, da vzpostavitev miru v BiH ni mogoča. Vendar je, sodeč po informacijah iz Beograda, tudi njegova zadnja misija, verjetno obsojena na neuspeh. Predsedujoči mirovne konference v Jugoslaviji je namreč med pogovorom srbskemu predsedniku Miloševiću predlagal konferenco o Kosovu, Milošević pa je ta predlog odločno zavrnil. Med pogovori z novinarji je dejal, da Srbija in ZRJ v celoti spreje-

mata vsa načela Evropske konference, ki se nanašajo na manjšine. Po Miloševićevem mnenju se je o Kosovu mogoče pogovarjati na sestankih komisije za človekove pravice in narodne manjšine, ki delujeta v okviru konference o Jugoslaviji. Britanski diplomat naj bi se včeraj sešel tudi s predsednikom nove ZRJ Dobrico Čosićem, ki mu je podobno kot Milošević navajal, da je Kosovo natranjepolitično vprašanje, Srbija in Srbi ne morejo pristati na mednarodno konferenco.

Iz Zagreba prihaja novica, da je po uvodnih pogovorih s hrvaškim predsednikom Franjem Tudjmanom predsednik BiH Alija Izetbegović izjavil, da sta se s hrvaškim predsednikom pogovarjala o vojaškem sodelovanju. Tudjman pa je poudaril, da sta Hrvaška in BiH do zdaj vojaško sodelovali, vendar še ni predvideno, da bi to sodelovanje uzakonili in podpisali dokument o tem. Izetbegović, ki je v s svojim obiskom posredno podprl predvolilno Tudjmanovo kampanjo, je vsekakor ponovil, da nasprotuje kantonizaciji Bosne in Hercegovine in se zavzel za enotno državo treh narodov, Muslimanov, Hrvatov in Srbov. Njegov obisk pa ni v celoti razbrazil sumov o tajnem in tišem dogovoru Srbov in Hrvatov, ki bi si na škodo Muslimanov razdelili BiH. (NIA)

● Presenečenje

je, da je vrednost svojega nepremičninskega premoženja znašala milijardo lir. Preiskovalci domnevajo, da je vnovčeval denar po naročilu tretjih oseb. V preiskavo o podkupninah so vpleteni bivši župan, eden od bivših odbornikov in mnogi podjetniki.

V Monzi je nedavno aretirani podjetnik Angelo Biraghi priznal, da je bil posrednik med skupino podjetnikov, ki so se potegovali za gradbena dovoljenja, in neimenovan politikom; ta naj bi že nekaj časa bil za zapahi.

V Rimu so sporočili, da bodo sodili odvetniku Roccu Traneju, bivšemu tajniku ministra za prevoze Claudia Signorileja. Traneja so prvič aretirali leta 1987; takrat naj bi od podjetnika Giuseppa Gualarda zahteval večjo vsoto denarja kot »nagrada« za gradbeno dovoljenje. Pozneje je podobne protiusluge zahteval za nekatera druga gradbena dovoljenja, npr. za razširitev letališča Marco Polo pri Benetkah. Trane se je doslej uspel izmuzniti roki pravice, saj je preiskovalna sodnica pred dvema letoma bila mnenja, da gre za goljufijo. Trane je bil zato oproščen, vendar sedanji preiskovalni sodnik je vse postavil na glavo: šlo naj bi za zlorabo položaja, zato je Traneju treba soditi.

Bao Tong grešni kozel Tienanmena

PEKING — Za tragične dogodke maja in junija 1989 na pekinškem Tienanmenu je kitajska partija dobila »grešnega kozla«, in sicer najtesnejšega sodelavca odstavljenega partijskega sekretarja Zhao Ziyanga, 58-letnega Bao Tonga. Tega so včeraj zaradi »ščunjanja kontrarevolucije« in »izdajanja državnih tajnosti« obsodili na devet let zapor. Na zatožni klopi tega političnega procesa za zaprtimi vrati bi moral nastopiti Tonga sedeti Ziyang, tega pa si partija ni smela privoščiti, ker bi morebitna obsodba Zhao Ziyanga vrgla temno senco tudi na sedanjega voditelja Deng Xiaopinga. Raje so torej žrtvovali skoraj neznanega partijskega funkcionarja, ki je bil le izvrševalec Ziyangovih ukazov, da vojska ne sme poseči proti študentom. Navsezadnje je Deng Xiaoping imenoval Ziyanga za svojega političnega dediča, tako da je treba sedaj vso zadevo rešiti pred oktobrskim kongresom kitajske komunistične partije.

Janševi »Premiki« povzročajo zaplete

LJUBLJANA — Slovenski dnevniki so včeraj objavili izjavo slovenskega predsedstva v zvezi z navedbami v knjigi Premiki slovenskega obrambnega ministra Janeza Janše. Predsedstvo je ugotovilo, da so med drugimi netočnostmi o delu predsedstva v času lanske vojne netočne tudi ocene in navedbe o seji 2. junija 1991, še posebej o ravnanju člana predsedstva Cirila Zlobca. Predsedstvo je o tej temi razpravljalo na osnovi več vprašanj, ki so mu jih poslali državljani Slovenije.

Janez Janša v knjigi Premiki kritično obravnava oba Zlobca, sina Jašo, vidnega člana slovenske liberalno demokratične stranke in Cirila, člana slovenskega predsedstva, akademika izvoljenega na listi Socialistične stranke. V knjigi gre tako daleč, da dvomi v njuno lojalnost Sloveniji.

Danes pa bo v nekaterih slovenskih dnevnikih objavljeno novo pismo slovenskega obrambnega ministra Janeza Janše, ki bo obtožbe še zaostriilo. V tej zvezi nekateri omenjajo tudi telefonski razgovor, ki naj bi ga imel Ciril Zlobec z italijanskim veleposlanikom, v katerem naj bi Zlobec izdal slovenske vojaške in državne skrivnosti. Ta pogovor, ali pa morda dva pogovora, naj bi prisluškovala in registrirala jugoslovanska vojaška obveščevalna služba KOS, trakov pa naj bi kasneje prišli v roke slovenski Teritorialni obrambi.

Na vsak način pa gre za dogodke 2. junija leta 1991, ko je prišlo do seje slovenskega predsedstva na različne pritiske in zahteve. Takrat je sejo sklical poslovodni član predsedstva Ciril Zlobec, ker je bil predsednik Milan Kučan skupaj z zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom v Celovcu na razgovoru z nemškim zunanjim ministrom Genscherjem.

Takrat se je vojna v Sloveniji iz vojaškega vidika že umirjala, prišlo je do mednarodnega posredovanja in do prve prekinitve ognja. Med tujimi novinarji je takrat vzbudilo veliko razburjenje zahteva slovenskega obrambnega ministra, da se morajo obkoljeni vojaki JA predati in to brez orožja, oficirji pa bi sicer lahko zadržali pištole, vendar brez nabojev. Šlo je za očitno zaničevan odnos, ki bi vodil k zaostrovanju in ne bi prispeval k hitrim predajam.

V tem ozračju sta bili znotraj slovenskega vodstva očitno dve različni stališči: tisto, ki je za-

htevalo zaostrovanje vojaškega spopada in torej dosledno vojaško rešitev in drugo, ki se je zavzemalo za pogajanja in za mednarodno reševanje. Na že omenjeni seji predsedstva 2. junija so prevladali umirjeni toni.

Italijanski konzulat, italijansko zunanje ministrstvo in italijanska ambasada so se takrat stalno obračali na člana predsedstva Cirila Zlobca, še zlasti ko je prišlo do obtožb, da slovenska Teritorialna obramba ne spoštuje podpisane sporazume. Takrat je Ciril Zlobec, kot nam je povedal sam, najprej govoril z generalnim konzulom Cristianijem, nato pa z visokim funkcionarjem v Rimu in mu dejal: »V vseh vojnah so jastrebi in golobi, mi bomo ukrotili svoje jastrebe.« To naj bi bil inkriminirani stavek.

Sedaj ni povsem jasno, če gre pri prisluškovanju in registriranju za jugoslovansko vojaško obveščevalno službo KOS, ali za neko drugo službo. V obeh primerih pa je to zelo hud problem, saj to lahko pomeni, da je nekdo v Sloveniji prisluškoval vrhovnemu poveljniku Predsedstva republike Slovenije in registriral njegove pogovore. Posebno vprašanje pa je, kdo, kdaj in zakaj lahko sedaj uporablja te registracije? Kdo lahko nadzoruje in koga lahko nadzoruje?

To je bistvo celotnega problema, v vsaki državi obstaja urejen odnos in vse obveščevalne, tajne in sorodne službe morajo biti v službi države in seveda v vojni vrhovnega poveljnika, ne morejo pa biti predmet političnih knjig s političnimi ali celo volilnimi prizvoki.

Kdo sme kar tako dvomiti v patriotizem, državljansko zavest in čut odgovornosti člana slovenskega predsedstva Cirila Zlobca?

Slovenija ima očitno prvo »vohunsko-zarotniško afero«, ki so jo očitno nekateri želeli. Za sedaj pa lahko samo še napovedamo, da se bodo različna videnja slovenske vojne nadaljevala z novimi knjigami. Prišel je Danilo Slivnik, nadaljeval Janez Janša s svojimi Premiki, prvo poglavje svoje vojne knjige je že napisal zunanji minister Dimitrij Rupel, knjigo piše Ciril Zlobec, pred dnevi pa je izšla prav tako na to temo knjiga prvega slovenskega policista Pavla Celika. Tudi pisanje takšnih knjig je očitno sestavni del sedanjega zaostrenega slovenskega političnega boja.

BOGO SAMS

Po slovesnosti ob odprtju čedajskega Mittelfesta

Minister Šuklje obiskal Slovence na Videmskem

Poudarjena je bila nuja po enotnem nastopanju manjšine

ČEDAD — Na odprtju drugega Mittelfesta je bila prisotna tudi delegacija iz Slovenije, ki jo je vodil minister za kulturo Borut Šuklje, v njej pa sta tudi ambasador republike Slovenije v Rimu Marko Kosin in generalni konzul v Trstu Jože Šušmelj.

Pred samim začetkom čedajskega festivala se je zastopstvo iz Slovenije srečalo s predstavniki Slovencev iz videmske pokrajine. Na društvu Ivan Trinko v Čedadu jih je nagovoril predsednik Zveze Slovencev iz videmske pokrajine Viljem Černo, ki je ocenil zdajšnji položaj v teh krajih. Povedal je, da gre z veliko pozornostjo spremljati določene spremembe, katerim so priče na videmski politični sceni v odnosu do Slovencev. Od potomcev starega slovanskega plemena postajajo tudi v očeh večinskih politikov del slovenske narodnostne skupnosti. Škoda le, da prav v nadiških dolinah se večinska stranka, KD, obnaša drugače in še vedno v duhu trikolorizma in nacionalne nestrpnosti.

Černo je izpostavil bogato dejavnost, ki jo v danih pogojih zmorejo Slovenci na Videmskem, in še posebej pohvalil rezultate, ki jih beležijo v dvojezičnem šolskem središču, na področju informiranja in kulture.

Na srečanju, ki sta se ga udeležila tudi tajnik SKGZ Boris Peric in predsednica SSO Marija Ferleč, je prišlo na dan vprašanje organiziranosti znotraj same skupnosti na Videmskem. Černo in tudi ostali, ki so posegli v razpravo, so podčrtali dejstvo, da je treba razumeti specifiko Slovencev na Videmskem in zato spoštovati izbire, ki so bile storjene.

Minister za kulturo Borut Šuklje je podčrtal, da je za Slovence v zamejstvu nuja in potrebna enotnost, ko gre za bistvena etnična vprašanja. Posebej o problemih, ki so jih iznesli na sobotnem srečanju, naj bi se podrobno porazgovorili na delovnem sestanku, ki naj bi ga sklicali prihodnje jesen.

RUDI PAVŠIČ

Delo zakonodajno-pravne komisije

Sanacija bank je spet sporna

LJUBLJANA — Zakonodajno-pravna komisija v poldanskem delu včerajšnje seje ni sprejela navedb predlagatelja, da je zakon o jamstvu Republike Slovenije za obveznice, izdane zaradi sanacije bank in hranilnic, treba sprejeti po hitrem postopku. Po hitrem postopku pa je treba sprejeti zakon o zagotavljanju socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje Jugoslavije.

Gre za okoli 4000 slovenskih državljanov, za katere bi iz republiškega proračuna morali zagotoviti 600 milijonov tolarjev letno.

Po predlogu zakona o zagotavljanju socialne varnosti bi iz proračuna upokojencem, ki prejemajo pokojnino iz sosednje Hrvaške in so zaradi tečajne razlike med hrvaškim dinarjem in slovenskim tolarjem socialno ogroženi, ker prejemajo le okoli 9000 SIT mesečno, pa še ta vsota se iz meseca v mesec znižuje, zagotovili približno 13.000 SIT razlike. Upokojencem iz drugih republik, ki pa sploh ne prejemajo pokojnin, pa bi zagotovili izplačevanje le-teh s tem, da bi del pokojnin obračunavali kot akontacijo, ki bi jo nato te republike, seveda po ureditvi razmer, vrnille. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bi za izplačilo zagotavljala okoli 52 milijonov tolarjev mesečno, republika pa bi ta sredstva kasneje refundirala.

Predlog zakona o jamstvu Slovenije za obveznice, izdane zaradi sanacije bank, pa predvideva, da bi država z obveznicami od bank odkupila tako imenovane slabe terjatve. To je, kot trdijo predlagatelji, eden od ukrepov za sanacijo bank. (STA)

Med vojnimi begunci v Prešnjem

PREŠNJE — »Koliko daleč je meja s Slovenijo?« Tako nas je nagovorila skupina žensk v bivši vojašnici 52. alpskega bataljona v Prešnjem (Purgessimo) blizu Čedada. »Veste, manjka nam cigaret in rade bi jih kupile v Sloveniji, ker nimamo lir in z organizatorji se zaradi nepoznavanja italijanščine s težavo sporazumevamo.« Prav medsebojna komunikacija je največja ovira med zastopniki organizacije ODA (Opera Diocesana Assistenza), ki je sprejela poziv videmskega prefekta in sprejela nekaj nad 90 bosanskih beguncev, ki so svojo pustolovščino začeli pred več kot dvajsetimi dnevi, ko so zapustili svoje domove v Modrici in Derventi.

Gre v glavnem za starejše ženske in matere z otroki. Teh je kakih 30. V skupini sta tudi dojenčka, v čedajsko bolnišnico pa so takoj po prihodu v Prešnje sprejeli žensko v osmem mesecu nosečnosti, ki je padla na vlaku. V bolnišnici se zdravi tudi starejši mož, ki ga muči sladkorna bolezen.

Ko smo jih vprašali, kaj se pravzaprav dogaja v Bosni in Hercegovini, doberšen del naših sogovornikov ni hotel odgovoriti, saj jih je zlomil jok. Starejši begunec nam je povedal, da je težko opisati, kar se danes dogaja v BiH. Uničujejo domove, ubijajo civiliste, trpinčijo otroke in njihove matere. »Nimam več solz, da bi jokal. S spominom pa sem še vedno v domovini in ko se bo tragedija končala, upam, da se bom ponovno vrnil domov in tam zatisnil oči.«

V skupini so bili le otroci bili nekoliko bolj razposajeni in se podili po bivši vojašnici. Predmet njihovega zanimanja je bil velik vodnjak sredi dvorišča, ki je kmalu postal vabljiv bazen.

Odgovorni za organizacijo si maksimalno prizadevajo, da bi skupini beguncev najboljše postregli. Na vrat na nos so uredili kuhinjo in vse, kar je potrebno za osebno higieno. Zdravniki iz čedajske bolnišnice so vse pregledali in nekaterim predpisali potrebna zdravila. V vojašnico so se že javili prvi prostovoljci. Vodja organizacije je povedala, da njuno potrebujejo koga, ki pozna srbobruvaščino.

V begunskem središču nujno potrebujejo oblačila in obutev za otroke, ženske in starejše moške, ki so svoje domove zapustili skoraj brez prtljage. Najboljše bi bilo, da bi obleke bile nove oziroma v dobrem stanju. Tudi igrače so dobrodošle.

R. P.

V prvem polletju letos odkup deviz čez mejo trikrat večji kakor lani

KOPER — V vseh menjalnicah in pri vseh bančnih okencih Splošne banke Koper so v prvih 6 mesecih letos odkupili za 49,2 milijona dolarjev deviz. To je več kot trikrat večji odkup deviz kot v enakem lanskem obdobju. Skoraj dve tretjini (62 odstotkov) vseh odkupljenih deviz predstavljajo lire, teh je bilo odkupljenih za 4,3-krat več. Razlog za tako velik odkup deviz ni samo v velikem sproščanju deviznih prihrankov zaradi nakupa stanovanj, ampak predvsem v tem, da črne borze deviz skorajda ni več, nam je pojasnil Vojko Čok, direktor Splošne banke Koper.

V minulih letih je prav ta priliv deviz skozi menjalnice v dobršni meri pomenil poglavitni delež turističnega deviznega priliva, zdaj pa je očitno, da v menjalnice zagotovo ne prihajajo zgolj turistične devize. Res pa je, da tudi v drugih državah take menjalniške devize prikazujejo kot turistične, saj je nemogoče na menjalnicah voditi tudi to evidenco. Upošteva jo ta dejstva si lažje razlagamo, kako to, da je zabeležila Slovenija do 10. junija tako visok turistični devizni priliv - skromnemu obisku tujih turistov navkljub. Do omenjenega datuma je Banka Slovenije ugotovila, da se je v Slovenijo (po različnih postavkah) zbralo za 242 milijonov dolarjev turističnih deviz. Gre za devize iz naslova odkupa tuje gotovine in čekov, devizna nakazila tujih podjetij slovenskim turističnim podjetjem, na račun bencinskih in cestninskih bonov, prodajo tolarjev v tujini, od prodaje domačega blaga in storitev tujcem, od odkupa tuje gotovine pri posebnih igrah na srečo itd. Slovenci pa so kot turisti do 10. junija v tujini potrošili 6 milijonov dolarjev, še zmeraj po podatkih Banke Slovenije.

B. Š.

»Glasbeno poletje« v R. Slatini

ROGAŠKA SLATINA — Do konca septembra bo v Rogaški Slatini kakšnih sto prireditev pod naslovom Glasbeno poletje, ki bo zajemalo koncerte, najraznovrstnejše razstave in predstave. Pred kratkim je bilo na primer na sporedu tekmovanje v klasičnih in latinsko ameriških plesih, ki so se ga udeležili slovenski in italijanski plesni pari, potem pa je ob spremljavi krajevnega komornega orkestra koncertiral italijanski kitarist Giovanni Grano, ki je izvajal skladbe Paganinija, Bocherinija in Caselle. Takšne in podobne prireditve sodijo v sicer že itak bogato ponudbo tega najbolj znane slovenskega naravnega zdravilišča, ki je odprto že polnih 330 let in kjer zdravijo obolenja metabolične narave, prebavnega sistema, žolča in jeter. Zdravilišče razpolaga namreč, kakor je znano, s široko pahljačo struktur za športno-rekreacijske in zabavne dejavnosti. Nič čudnega torej, da spada to zdravilišče med redke kraje v Sloveniji, kjer se ne pritožujejo zaradi pomanjkanja turistov, saj je ta čas lepo zasedeno - zlasti veliki je Avstrijcev in italijanskih državljanov, zlasti iz Veneta in Furlanije-Juljske krajine.

Zaenkrat tudi prav nič ne kaže, da bi se to čezmerno cvetenje planktonskih alg sploh pojavilo

V morju ni služi - kopalci so lahko brez skrbi

KOPER — Ob mnogih slabih stvareh, ki spremljajo letošnje turistično sezono, je nekaj tudi dobrih. Ena takih je, da v morju severnega Jadrana letos ni sluzi in za zdaj še nič ne kaže, da bi se ta sluz, »morski sneg« oziroma čezmerno cvetenje planktonskih alg, v naslednjih dneh sploh pojavilo. Morje je poletju primerno čisto, prozorno in tako, kakršnega imajo kopalci radi.

Na piranski morski biološki postaji nam je dr. Alenka Malej povedala, da pojava čezmernega »cvetenja« morja za letos še ni mogoče popolnoma izključiti, vendar se možnosti, da bi morje zacvetelo, izredno majhne, odvisne od vremenskih razmer v naslednjih dveh ali treh tednih. Znanstveniki lahko napovedujejo »cvetenje« deset do štirinajst dni prej, na piranski morski biološki postaji pa se opirajo na podatke, ki so jih dobili pri jemanju vzorcev pred tednom dni. Nekateri poznavalci morja in biologi so nam skušali pojasniti, zakaj je v minulih dneh marsikaterga kopalca z občutljivi

vejšo kožo tako pikalo in srbelo. V morju so namreč opazili zooplankton oziroma ožigalkarje siphonophora, ki na občutljivejših delih kože lahko ožgejo ali piknejo kopalca.

Morje je tudi bakteriološko sorazmerno čisto, saj analize fekalnih odpadkov v morju kažejo, da količine prisotnih fekalnih mikroorganizmov nikjer ne prsegajo skrajne dopustne meje, ki jo uporabljajo v državah Evropske skupnosti. Zato pa kar nekaj kopališč ne izpolnjuje slovenskih normativov oziroma normativov iz slovenskega pravilnika o kakovosti kopalnih vod. Od skupaj 29 kopališč, ki jih stalno nadzira laboratorij Zavoda za socialno medicino in higieno iz Kopra, je doslej v tem poletju (od 6. maja dalje) 80 odstotkov kopališč izpolnjevalo kriterije slovenskega pravilnika. Nekaj kopališč se seveda sploh ne more pohvaliti z rezultati laboratorijskih izvidov, saj so od dosedanjih desetih odvzemnih vzorcev morske vode na teh kopališčih v

polovici primerov odkrili, da so imele več fekalnih mikroorganizmov, kot to dopuščajo kriteriji. To so bila naslednja obmorska kopališča: kopališče Hotela Emona (Benardin), kopališče Piran (pred piransko avtobusno postajo), kopališče počitniškega doma upokojencev v Izoli, kopališče Žursterne in kopališče mladinskega zdravilišča Debeli rtič.

Pri posebnem pregledu morske vode niso nikjer odkrili patogenih mikroorganizmov. Na zavodu za socialno medicino in higieno so se skupaj z obalnimi sanitarnimi inšpektorji dogovorili, da bi naj v tem poletju izdelali podroben popis oziroma inventarizacijo vseh izpustov (tudi tistih za meteorološko vodo) v slovensko morje. Domnevajo namreč, da prihaja v naše morje kar precej odplak povsem nenadzorovano. Nekateri hiše, zgrajene brez dovoljenj, so na primer priključile svoje kanalizacije tudi na cevi, ki temu niso namenjene. Pri popisu takih številnih manjših, lokalnih izpustov, pa naj bi sodelovali potapljači, ki pozna-

jo vsako ped ob našem morju oziroma pod njim.

Minuli konec tedna bi skoraj prišlo do ekološke katastrofe v lučijski marini. Ponoči je namreč iz posode, v kateri so zbirali odpadna olja, izteklo nekaj sto litrov tega odpadnega olja. To je oteklo skozi rešetko v kanalizacijski sistem za mateorne vode, nekaj olja so polovili lovilci maščob, nekaj pa se ga je steklo v morje lučijske marine. K sreči je šlo za manjšo količino, pomagal je tudi veter maestral, ki je odpadno olje držal pri obali, tako da se niti ni raztegnilo po vsej poršini marine, ampak se je zadrževalo nekaj metrov od obalnega zidu. To so delavci marine skupaj s službo za varstvo obalnega morja koprškega Hidra potem hitro počistili z vso razpoložljivo tehnologijo. Nesreča samo opozarja, da še taka budnost velikokrat ne zadošča in da pripravljenosti na morebitno onesnaženje lastnega morja ni nikoli preveč.

BORIS ŠULIGOJ

Ob sedmem spominskem pohodu na Triglav

Na Pokljuki so proslavili osamosvojitve

TRST — Pretekli petek je bil na programu že Sedmi spominski pohod na Triglav, pod geslom »Gora naših gora«, ki so ga organizatorji - bivši partizani, pa tudi mladi - posvetili z velikim slavljem v soboto obletnici osamosvojitve Slovenije, Triglavu kot simbolu boja in svobode slovenskega naroda, 50. obletnici ustanovitve slovenskih partizanskih brigad in divizij ter dogodkom, ki so se v Triglavskem pogorju odvijali v času NOB.

V petek se je del praznovanja odvijal pri Aljaževem stolpu na Triglavu, v soboto pa je bila velika slovesnost na Pokljuki, na kateri so sodelovali bivši borci, razne delegacije, predstavnice ženskih gibanj, predstavniki družbeno-političnih organizacij, taborniki, gorski reševalci, zdravniške ekipe, delegacije zamejskih borčevskih organizacij in v bogatem kulturnem programu tudi tržaški partizanski pevski zbor "Pinko Tomažič".

V sobotnem kulturnem programu so nastopili: zabavno glasbeni ansambel Slovenija, godba na pihala Slovenske policije s promennadnim koncertom, oglasile so se Triglavske fanfare, sledila je slovenska himna, nato pa sta bila na sporedu še slavnostna govora predstavnika domačih borčevskih organizacij in samega predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana.

Oskar Kjuder, ki je na prazniku vodil tržaški partizanski zbor, je bil ko nas je obiskal v uredništvu - po zaključeni proslavi seveda - izredno zadovoljen nad celotnim potekom tega praznika: »Dva avtobusa nas je šlo samo iz Trsta; mnogi pa so se pripeljali na Pokljuko tudi s svojimi avtomobili. Naš zbor bi moral zapeti 12 pesmi. Ker pa je bil program zelo bogat in raznolik, smo se z organizatorji zmednili, da smo zapeli devet pesmi in sicer »Vsi v partizane«, »Le vkup uboga gmajna«, »La brigata Garibaldi«, »Na Kordunu - Komandant Stane«, ki je za ceno svojega življenja tedaj rešil pet tisoč ranjencev, ki so se skušali prebiti preko Neretve, »Slavospev prvi in drugi Prekomorski brigadi«, italijansko borbeno pesem »Fischia il vento«, »Na juriš« in na koncu še pesem »Vstajenje Primorske«.

»Ne morem ti opisati navdušenja, s katerim je več kot 5000-glava množica sledila našemu petju, kot je z zanimanjem sledila celotnemu programu, v katerem sta kot recitatorja nastopila tudi igralca Starešini in Valič. Nekateri od udeležencev pa so prejeli tudi posebno Jovcovo Triglavsko priznanje.«

Po uradni proslavi so se tržaški udeleženci z dvema avtobusoma odpeljali na Sv. Urh, kraj, kjer so kolaboracionisti mučili in tudi ubili številne borce. Tu so zapeli pesem Žrtvam (recitator je bil Stane Raztresen). Nekaj besed je pred spomenikom na Sv. Urhu povedal tudi Oskar Kjuder sam.

»Moram povedati, da nam je bila policija zelo na roko ter smo v njenem spremstvu prišli do Sv. Urha. Kot vedno sta bila naša recitatorja na tej prireditvi Stane Raztresen in Aldo Presel. Odhajali smo s Pokljuke polni lepih, a tudi žalostnih občutkov, saj smo obiskali kraje, kot je Sv. Urh, ki so za nas sveti. Organizacija je bila brezhibna, program bogat in lep in vsi smo bili zadovoljni, da smo pri njegovi izvedbi sodelovali.«

NEVA LUKEŠ

Posmrtni ostanke ubitega agenta Eddieja Walterja Cosine so sinoči iz Palerma pripeljali v Trst

Aplavzi za Eddiejevo zadnjo vrnitev domov

Danes ob 10.30 bo v cerkvi sv. Antona verski obred, ki ga bo daroval škof Bellomi, nato pa pokop na miljskem pokopališču

Poldrugo uro je sinoči množica ljudi pred tržaško kvesturo v tišini čakala na prihod posmrtnih ostankov agenta javne varnosti Eddieja Walterja Cosine iz Palerma. Prevoz z daljne Sicilije - z letalom do Benetk in nato z avtomobilom v Trst - se je namreč glede na predviden čas nekoliko zamudil, a to ni preprečilo številnim Tržčanom, v prvi vrsti Eddiejevim kolegom, prijateljem in znancem, da bi ga pričakali pri zadnji vrnitvi domov. Pa tudi ne tolikim tistim, ki ubitega agenta niso osebno poznali, a jih je nova palermska tragedija, pokol, ki je s svojo krvoločnostjo zarezal rano tudi v naš skrajni severovzhod, prizadela, kot da bi šlo za njihovo osebno izgubo.

Prihod v trobojnico ovite krste s policijskim pokrivalom in šopkom rdečih vtnic na pokrovu, ki sta jo spremljali mati in sestra ubitega agenta in še nekateri drugi sorodniki, je na ploščadi pred glavnim

vhodom na kvesturo sprejel dolgotrajni aplavz, ki se je ponovil tudi v velikem marmornatem foyeru, v katerem so uredili mrliško vežico (na sliki - foto Križmančič). Prihod krste je pozdravil policijski častni vod s trobento, prefekt Vittelio, kvestor Lazzerini in poveljnik karabinjerjev pa so izrekli sožalje in tolažilne besede sorodnikom. Ob častni straži, ki so jo sestavljali pripadniki policije, mestnih redarjev in finančnih stražnikov, se je nato še dolgo vil mimohod Tržčanov, ki so - tudi z vpisom v žalno knjigo in s šopkom cvetja - izrazili spoštovanje do ubitega agenta. Mrliško vežico bodo znova odprli danes ob 8. uri, ob 10. uri bodo krsto prenesli v cerkev sv. Antona, kjer bo pol ure kasneje maša škofa Bellomija, ob 11.30 pa bodo krsto prepeljali v miljsko stolnico, od koder bo žalni sprevod pospremil pokojnika k zadnjemu počitku na miljsko pokopališče.

Resolucija deželnega sveta Bela rjuha pred prefekturo

V Trstu so se včeraj nadaljevale protestne akcije zoper razrast mafijskega kriminala. Na pobudo sindikalnih organizacij so delavci ob 11. uri za deset minut ustavili delo v tovarnah; v deželnem svetu so svetovalci z enominutnim molkom počastili spomin palermskih žrtev, med katerimi je tudi miljski policist Eddie Walter Cosina. Deželni svet je nato soglasno odobril resolucijo, ki jo je prebral predsednik skupščine Nemo Gonano in v kateri je izrazil gnev nad atentatom in zahteval odločen odgovor države na ta najnovejši mafijski mrtvaški izziv.

Predsednik deželnega sveta je pred začetkom seje skupaj s podpredsednikoma in z načelniki svetovalskih skupin sprejel sindikalne predstavnike konfederacij CGIL, CISL, UIL in enotnega sindikata policistov SIULP. Sindikalisti so deželne predstavnike sehtanili s pobudami in akcijami, ki so jih priredili in jih še nameravajo organizirati v protest zoper mafijo in iz solidarnosti do žrtev. Sindikalisti so zaprosili deželne upravitelje, naj posredujejo pri rimski vladi in naj zahtevajo poostreitev boja zoper mafijo s povečanjem navzočnosti varnostnih sil na Siciliji, okrepitevijo sodstva in z jamstvi, ki naj omogočijo delovanje protimafijskega sodnega poola.

Že včeraj dopoldne se je mnogo ljudi pomudilo na tržaški kvesturi, postalo v žalni sobi, kamor so zvečer pripeljali krsto s posmrtnimi ostanki agenta Eddieja Walterja Cosine. Nekateri so položili ob mrtvaški oder šopek

cvetja, mnogim se je orosil pogled.

Popoldne, ob uri, ko se je v Palermu odvijal državni pogreb petih policistov, je gibanje Rete, ki ga je v Palermu ustanovil tamkajšnji bivši župan Leoluca Orlando, priredilo na Trgu Unità shod, katerega so se udeležili tudi pripradniki Stranke komunistične preнове in Demokratične stranke leveice. Udeleženci so na tlak pred palačo prefekture razgrnili belo rjuho, sredi katere so postavili šopek cvetja v spomin in opomin na žrtve iz Palerma. Prireditve se je udeležilo le nekaj deset ljudi, ki so se zadržali na trgu pod žgočim soncem in delili mimoidočim letake, v katerih opozarjajo na sedanji težki trenutek, ki ga preživlja italijanska demokracija.

Včeraj je skupina združenj civilne družbe izdala tiskovno sporočilo, v katerem ostro obsoja mafijski atentat, obenem pa zahteva takojšen odgovor državnih oblasti. Ta odgovor mora biti odločen, predvsem pa prepričljiv. Podpisniki povzemajo točke, ki jih je v svojem dokumentu že na dan zadnjega mafijskega atentata nakazalo sicilsko deželno vodstvo združenja ARCI, ob koncu pa izrekajo globoko sožalje in solidarnost sorodnikom miljskega policista Cosine, ki je lahko s svojim zadržanjem in delom pravi moralni zgled. Tiskovno sporočilo so podpisali deželni odbor ARCI iz Furlanije-Juljske krajine, ARCI-Casa dello studente, ARCI NOVA, ZSKD, ACLI, Združenje za mir in Levičarska lista.

Občina zavrača polemike o (ne)varnosti hitre ceste

Občina Trst zavrača časopisne polemike v zvezi s funkcionalnostjo in varnostjo hitre ceste med sedmim pomolom in Padričami. V dolgi tiskovni noti, ki jo je včeraj objavil občinski tiskovni urad, je med drugim poudarjeno, da je hitra cesta last Dežele, medtem ko je Občina imela odgovornost samo za njeno realizacijo in je samo v začetni fazi prevzela določena bremena glede nadzora in vzdrževanja, in to »v interesu mesta«. Sicer pa nadzor in vzdrževanje pripadata podjetju ANAS oziroma lastniku, se pravi Deželi. Dežela niti ni poskrbela za finančno kritje posegov za omejevanje zvočnega onesnaževanja. Občinski sklep, ki so ga pred kratkim nadzorni organi razveljavili, pa je zadeval samo izvršilni projekt za naprave proti zvočnemu onesnaževanju ob vhodu v škedenjski predor, ne pa splošnih posegov proti ropotu.

Občina zavrača tudi časopisne trditve, po katerih naj bi bila hitra cesta nevarna: po podatkih, s katerimi Občina razpolaga, prihaja letno na tej cesti do 4,26 incidenta na kilometer, kar je veliko manj kot na primer na avtocesti Trst-Benetke-Videm, kjer beležijo 6,28 incidenta četno na kilometer. Poleg tega hitra cesta ni avtocesta, zato je bila hitrost 70 km na uro predvidena že med samim načrtovanjem te infrastrukture. Ko bi avtomobilisti to omejitev spoštovali - pravi občinska tiskovna nota - bi bilo nesreč še manj.

Skratka, funkcionalnost hitre ceste je praktično neoporečna, tudi okvare, ki so se pojavile, so bile nekaj povsem normalnega pri tovrstnih delih. Zato Občina poziva občane - predvsem pa tisk - k sodelovanju za izboljšanje te za mesto tako potrebne cestne povezave, pri čemer pa naj, bi se izogibali »destruktivne in rušilne kritike«.

Na kraški planoti je iz leta v leto vse več divjih prašičev

Na Krasu postaja vse bolj pereč problem merjascev. Lovski čuvaji pravijo, da gre pravzaprav za dva vala teh živali: eden izvira iz Slovenije in bivših jugoslovanskih republik, od koder sta jih pregnala vojna in streljanje, drugi val pa predstavljajo vepri, ki so nekako predrli ograjo gojišča pri Drašci (kamnolom Facannoni) in se na prostosti križali s prvim valom.

Kraška planota, ki oklepa Trst - pripominjajo lovski čuvaji - je bila pred dvajsetimi leti prekrita s plodnimi površinami. Pokrajina je bila čista in urejena, ljudje so sproti kosili travo, pasla se je živina. Z leti pa je stari rod pomrl, mlajši tega dela niso prevzeli in podoba pokrajine se je začela korenito spreminjati. Razraslo se je goščavje in podrast, naselile so se jerebice in zajci, kasneje so se razmnožile tudi srne. Pred kakimi desetimi leti se je goščava še bolj razbohotila in nastal je habitat, primeren za divje prašiče, ki so našli v goščavju dovolj želoda in skrivališč.

Izginevanje obdelanih površin, ki je zagrešilo to poplavo divjih svinj, predstavlja po drugi strani nekakšno srečo v nesreči. Njiv namreč tako rekoč ni, zato merjasci ne morejo povzročati velike škode, če odštejemo redke pojave okoli Saleža, Repentabra in drugih obdelanih predelov. Grozi pa nevarnost, da jih kdo povozi (na Bazoviški cesti so že tako predrzni, da pridejo do samih hiš). Te divjadi je zlasti v okolici meje vsako leto več, čeprav jo lovci redno odstreljujejo. Vepri se sicer najbolj zgoščeno zadržujejo okoli Drašce, križarijo pa od hriba Sv. Leonarda pri Repnu do Cerovelj, od Medje vasi pa vse do Doline.

Dežela »svetuje« miljskim volivcem naj se izrečejo v prid skladišča GPL

V nedeljo bodo miljski občani na ljudskem referendumu odločali o skladišču utekočinjenega plina na območju bivše čistilnice Aquila v Žavljah (na sliki - foto Križmančič). V zadnjih dneh pred referendumom se vrstijo pobude »ZA« in »PROTI« industrijskemu objektu, ki bi po eni strani - če ga bodo zgradili - zagotovil določeno število delovnih mest, po drugi pa bo - po mnenju naravovarstvenikov - predstavljal stalno nevarnost.

Včeraj je na tiskovni konferenci iznesla svoje mnenje o ureditvi skladišča deželna uprava. To je storila kar se da markantno z udeležbo svojih najvidnejših predstavnikov: poleg odbornika za industrijo Ferruccia Sara in odbornika za načrtovanje Gianfranca Carboneja, je konferenci sledil sam predsednik deželnega odbora Vinicio Turello, predstavništvo pa je »zaokrožil« odbornik za skrbstvo Carmelo Calandrucio.

Saro je obnovil etape, ki so po krizi žavelske čistilnice privedle do sedanjega položaja. Omenil je sporazum izpred štirih let med Deželo, družbo Monteshell in miljsko Občino o industrijski preosnovi območja bivše čistilnice. V sklopu tega dogovora je družba Monteshell predložila načrt za izgradnjo podzemnega skladišča utekočinjenega plina, ob tem pa še novo industrijsko pobudo na tekstilnem področju z družbo SITIP, ki že zagotavlja kakih 300 delovnih mest. Izgradnja skladišča predstavlja eno od obvez Dežele za industrijski razvoj miljske občine. Saro je podčrtal, da se uprava strinja z gradnjo skladišča, vendar le, če bo le-to maksimalno varno. Vse študije in načrti, ki so jih doslej predložili izvedenci, zagotavljajo popolno varnost, zato je Saro izrazil upanje, da bodo Miljčani v nedeljo

oddali svoj glas za gradnjo skladišča.

Odbornik za načrtovanje Carbone je dejansko sledil pobliže vsej zadevi Monteshell. Včeraj se je zaustavil predvsem ob vprašanju varnosti skladišča utekočinjenega plina. Dejal je, da je bil ta aspekt primarnega značaja za deželno upravo. Odbornik je omenil študijo Ustanove za tržaško industrijsko cono EZIT s proračuni za dela, ki bi jih morali izvesti, da bi zagotovili maksimalno varnost pri prevozu plina iz skladišča do hitre ceste. Dejansko gre pri tem za novo cestno povezavo med Žavljami in dosedanjo hitro cesto. Za ta »priključek« je EZIT predvidel strošek kakih 12 milijard lir. Carbone je tudi omenil, da bi morali - vedno zaradi varnosti - natankati z utekočinjenim plinom največ po dva tovrnjaka-cisterni ni uro. Na dan naj bi torej natankali kakih 20 tovrnjakov.

Carbone je ob koncu povlekel nekakšne zaključke vse zadeve. Štiri leta po podpisu sporazuma z družbo Monteshell in miljsko Občino je treba sedaj ukrepati: dopolnilne blagajne za delavce bivše rafinerije ni mogoče več podaljšati. To bi bilo mogoče le v primeru resnega načrta za industrijsko preosnovo starih objektov, kar pa je seveda povezano z izidom nedeljskega referenduma. Carbone je poudaril, da deželna uprava ne more vsiliti svojega mnenja volilcem: bežno je le omenil, kateri možnosti se odpirata miljskim občanom. Če bodo glasovali »PROTI«, bo to glas za varnost, za kvaliteto življenja. Glasovanje »ZA« bo glas za spoštovanje sprejetih obvez in za premostitev gospodarske krize na tem območju.

Taka je bila torej plat kolajne skladišča utekočinjenega plina, ki jo je včeraj opoldne prikazala deželna uprava. Zvečer so lahko miljski občani izvedeli še za drugo stran: miljski jamstveni odbor, ki je med glavnimi pobudniki nedeljskega referenduma, je priredil srečanje, na katerem je z argumenti obrazložil, zakaj nasprotuje gradnji skladišča.

Nastop deželnih voditeljev tik pred nedeljskim referendumom pa je ostro ožigosal deželni svetovalec zelenih smejočega se sonca Andrea Wehrenfennig, po katerem pomeni njihov poseg »nedovoljeno vmešavanje brez vsakršne znanstvene in ekonomske osnove«, saj celo študije, ki jih je izvedla Dežela, dokazujejo, da nevarnost še kako obstaja.

Wehrenfennig je obtožil Deželo, da skuša vplivati na volivce z napovedovanjem velikih ekonomskih koristi. Toda volivci ne smejo nasesti: v nedeljo se morajo izreči o vrednosti lastne varnosti, ne da bi prihodnost Milj usmerili na brezizhodno pot.

Okvirni sporazum načelnikov KD, PSI, DZ, PLI, PRI, LpT in zelenih Pokrajinski odbor bo morda vodila sedemstrankarska upravna večina

Medtem ko so na Občini Trst pogajanja za oblikovanje nove uprave še na slepem tiru, so na Pokrajinski svetovalski skupin KD, LpT, PSI, Demokratične zveze, PRI, PLI in Zelene liste dosegli neke vrste okvirni sporazum, iz katerega bi se lahko v prihodnjih dneh rodil pokrajinski odbor. Glede tega sicer še ni nič konkretnega, načelniki skupin teh sedmih strank pa so vsekakor izkazali vsaj željo, da bi uprava čimprej dobila predsednika in odbornike. Omembe vredno je dejstvo, da je ta dogovor nastal med načelniki svetovalskih skupin in ne na ravni tajništva strank, kar pomeni, da hočejo imeti pri oblikovanju morebitne nove uprave glavno besedo izvoljeni predstavniki. Soočanje o programih mora biti -kot doslej- javno, končna odločitev pa mora pasti v pokrajinskem svetu.

Omenjeni sporazum postavlja na prvo mesto središčno vlogo Pokrajine v tržaški stvarnosti. Uprava se mora v prvi vrsti zavzemati za koordinacijo raznih posegov na teritoriju in to na osnovi določil iz raznih deželnih in državnih zakonov. Pokrajinski statut bo treba čimprej dopolniti z ustreznimi izvršilnimi pravilniki, ki morajo temeljiti na čim širšem sodelovanju državljanov pri vodenju javnih zadev in na »glasnosti«. S tem v zvezi bo treba preveriti tudi možnost, da bi v skladu s statutom vstopili v novo upravo tudi strokovnjaki, ki ne sedijo v skupščini. Načelniki sedmih strank se obvezujejo, da bodo spodbudili izvedbo pokrajinske konference o gospodarstvu in o teritoriju.

Glede svojih rednih dolžnosti in pristojnosti se bo Pokrajina zavzemala za posodobitev svojih ura-

dov in oddelkov ter za informatizacijo svojih služb. Prizadevala si bo za dokončno ureditev kompenzatorija nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu, za ovrednotenje svojih ekoloških služb, za racionalizacijo cestnega in prevoznega sektorja ter posegov na šolskem področju. Večjo skrb bo treba posvečati kulturi, prizadevanju za mir in za sožitje in to tudi z izmenjavo izkušenj in sodelovanjem med raznimi tržaškimi komponentami in v okviru mednarodne delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Ta dokument so načelniki KD Poillucci, PSI Crozzoli, LpT Cavicchioli, Demokratične zveze Košutova, PLI Berni, PRI Rossi in Zelene liste Ferrantejeva posredovali pokrajinskim tajništvom sedmih strank, da ga pazljivo ocenijo in da se o njem seveda tudi izrečejo. Če bo šlo po poti, ki so jo okvirno začrtali načelniki teh skupin, bi se morala nova uprava roditi pred soboto, 8. avgusta, to je štiri dni

pred zapadlostjo dvomesečnega roka za izvolitev novega odbora, ki ga določa vsedrjavni zakon o krajevnih upravah. Sedemstrankarska pokrajinska uprava bi računala na politično podporo 15 svetovalcev na skupnih 24, v tem primeru pa bi v opoziciji ostali Slovenska skupnost, Stranka komunistične prenovе, Severna liga in neofašisti.

V občinskem svetu pa je politični položaj precej različen od položaja na Pokrajini. Kot je pokazala tudi razprava na ponedeljkovi seji občinske skupščine, ima t.i. »uprava državljanov«, ki jo je svojčas predlagala Lista za Trst, vedno manj zagovornikov, utira pa si pot možnost širše koalicije, ali s sodelovanjem Demokratične zveze, ali pa MSI. Ta druga rešitev bi bila seveda zelo škodljiva za celotno občinsko stvarnost, saj bi neofašisti v vsakem primeru dali upravi jasen desničarski in nacionalistični pečat.

Danes pred Občino drugo srečanje med javnimi upravitelji in občani

Na pobudo svetovalskih skupin Demokratične zveze - Trst za Evropo v občinskem in pokrajinskem svetu bo danes popoldne pred občinsko palačo na Trgu Unità drugo srečanje upraviteljev in občanov, ki bo tokrat namenjeno vprašanju učinkovitega delovanja krajevnih uprav. Na srečanje, ki bo od 18. do 20. ure in katerega namen je predvsem vzpostaviti čim tesnejši stik med upravitelji in upravljenimi, so vabljeni poleg občanov predstavniki vseh strank, razen MSI. Glede na specifično temo so predstavniki Demokratične zveze tokrat povabili na srečanje sindikalne organizacije občinskih in pokrajinskih uslužbencev, predstavnike gradbenikov in arhitektov, odvetnike in upravitelje ter seveda občinske svetovalce.

Prireditelji se nameravajo soočiti tudi z vprašanjem podkupnin in v tej zvezi z vprašanjem, kaj storiti, da bi bili upravi na Občini in Pokrajini »učinkoviti, prozorni in predvsem pošteni«.

Slovenski jezik na Občini Trst: kaj so »citati« in kaj posegi?

Na drugi seji novoizvoljenega tržaškega občinskega sveta je svetovalec Slovenske skupnosti Samo Pahor začel svoj programski govor z vljudnostnim pozdravom s štirimi slovenskimi besedami (Gospod predsednik, spoštovani kolegi), ki jih je potem ponovil v italijanščini, kot je tudi v italijanščini nadaljeval svoj poseg. Zaradi štirih besed v slovenščini ga je starejši svetovalec Dario Rinaldi (KD), začasni predsednik skupščine, takoj glasno prekinil in izjavil, da na občinskih zasedanjih ni dovoljena raba slovenščine. Fašisti in del občinstva pa so začeli razgrajati, a so se kmalu umirili, ko so videli, da jih nihče ne posnema.

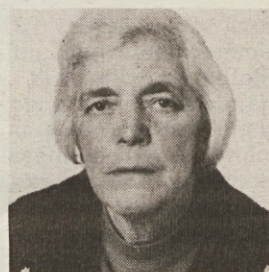
Bivši župan Giulio Staffieri, načelnik svetovalske skupine Liste za Trst, je pred koncem ponedeljkove seje zahteval, da štirih slovenskih besed ne dajo v uradni zapisnik, predsedujoči pa je zahtevo sprejel. Na glasen protest načelnika »Demokratične zveze Trst za Evropo« Roberta Treua je Rinaldi pojasnil, da so dovoljeni samo citati in nič drugega v jeziku, ki ni italijanski. Res zanimivo »tolmačenje« pravilnika občinskega sveta.

Slovenska skupnost v tiskovnem sporočilu ugotavlja, da je taka zaprtost povsem nerazumljiva, ker ne prizadene toliko pravice slovenske manjšine, kot čast in kulturni ugled evropskega in demokratičnega Trsta. »Dogodek je tudi v nasprotju z dejstvom, da so bili citati in druge besede v slovenskem jeziku (ki so jih izgovorili italijanski in slovenski svetovalci) že sprejete v zapisnik za časa županovanja Staffierija.«

Gre torej za hud korak nazaj, piše še v tiskovni izjavi SSK, prav v času, ko bi se morali novi odnosi glede narodnih manjšin med Italijansko republiko in Republiko Slovenijo razvijati v evropskem smislu, kot sta pred nedavnim izjavila zunanja ministra obeh držav, Dimitrij Rupel in Vincenzo Scotti.

† Nehalo je biti plemenito srce naše ljubljene mame, sestre, none in prane

Marije Terčič
vd. Ukmar

Pogreb bo jutri, 23. julija, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v proseško cerkev.

Žalujoci hčeri Irene in Vesna, zeta Edi in Nevijo, sestra Dora, vnuki, pravnukinja in ostalo sorodstvo.

Prosek, Prebeneg, 22. julija 1992
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Nona Marija,
vedno boš ostala v naših srcih
vnuki Erika, Livio, Petra,
Marko, Franco in Tamara
Prosek, 22. julija 1992

Draga pranona Marija!
Naj ti bo lahka domača zemlja.
Valentina
Trst, 22. julija 1992

Ob izgubi drage none izrekajo iskreno sožalje Eriki in družini
uslužbenci DILE

† Po dolgi mučni bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče in ded

Rudi Žerjal

Pogreb bo jutri, 23. julija, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Boljunec.

Žalostno vest sporočajo žena Angela, hčeri Vanja in Sandra, Gerry in Franco, vnuki Valentina, Igor in Jadranka, brata ter drugi sorodniki.

Boljunec, 22. julija 1992

Žalovanju se pridružuje

družina Mingot

Svojcem Rudija Žerjala izrekajo iskreno sožalje
družine Žerjal, Postogna in Suraci

Ob izgubi dragega Rudija Žerjala izreka prijateljici Sandri in družini iskreno sožalje

Silva Žerjal

Ob bridki izgubi očeta sočustvujem s tabo

Jadranka Tavčar in družina

Ob smrti bivšega odbornika in predsednika Rudija Žerjala izreka prizadeti družini iskreno sožalje
KD France Prešeren
iz Boljunca

Ob smrti dragega tovariša Rudija Žerjala izreka ženi, hčerama in svojcem iskreno sožalje
Stranka komunistične prenovе
dolinske občine

Ob izgubi dragega moža in očeta Rudija Žerjala izražata prizadeti družini globoko sožalje
družini Žerjal in Korošec

Ob smrti drage mame oziroma none Pierine izreka občuteno sožalje hčeri Marčeli, Duiliju, Mirjani in svojcem
KD Primorsko - Mačkolje

Sodna zaplemba nabrežinske obrtniške cone Župan: Največ škode bodo utrpeli obrtniki

Zaplemba območja, kjer naj bi zrasla devinsko-nabrežinska obrtniška cona (na sliki - foto Križmančič), je samo do neke mere presenetila krajevne občinske upravitelje. Občinski odbor, ki se je sestel sinoči, vsekakor ni izdal nobenega uradnega sporočila o tem dogodku. Župan Rino Caldi nam je le povedal, da bo edinole čas pokazal pravilnost izbire domače uprave in da bodo pri vsem tem utrpeli največjo škodo predvsem krajevni obrtniki, ki so si želeli in si še vedno želijo obrtniško cono v domačem kraju. Kaj več od tega župan ni hotel povedati, saj je Občina - kot kaže - vso zadevo predala odvetnikom, tako da bodo namesto tiskovnih izjav in intervjujev v prihodnjih dneh »govorili« kolkovani papirji in sodne prijave. Zaplemba gradbišča obrtniške cone je odredil

sodnik Dario Grohmann, ki je predsedniku krajevnega obrtniškega konzorcija Stanku Švari poslal tudi sodno obvestilo. V pomanjkanju uradnih sporočil

kaže, da sodnik očita Švari in njegovemu konzorciju vrsto prekrškov urbanistične narave, ki naj bi zadevali predvsem gradnjo ceste med obrtniško cono in

kraško pokrajinsko cesto. Ni izključeno, da bo Grohmann poslal sodna obvestila tudi drugim osebam, ki so na razne načine udeležene pri izvedbi tega spornega projekta, do katerega je Dežela doslej pokazala precej dvoumen oziroma protisloven odnos.

Edina uradna izjava prihaja iz vrst Zelene liste smejočega se sonca, ki pravi, da je sodna zaplemba gradbišča dejansko sad popolnoma zgrešenih izbir devinsko-nabrežinske uprave. Glasnik zelenega gibanja Paolo Ghersina poziva Občino, naj izbere novo lokacijo obrtniške cone (nekateri predlagajo zemljišče v bližini nabrežinske telovadnice) in naj vzame v vednost »nov hud poraz, ki ga je doživela na področju zaščite okolja po porazu v zvezi z razvojem Sesijskega zaliva«.

Canciani (SKP) proti gradnji karabinjerske postaje pri Sv. Ivanu

Občinski svetovalec Stranke komunistične prenovе Giorgio Canciani je včeraj obiskal izrednega občinskega komisarja Ravallija in mu orisal negodovanje Svetovancanov zaradi načrtovane gradnje karabinjerske postaje v parku bivše psihiatrične bolnice. V tej zvezi je Canciani tudi vložil svetovalsko vprašanje, ki zavezuje Občino, da poseže za zaščito primerkov flore, ki so prisotni v delu parka, kjer naj bi zrasel novi objekt. Prav tako naj Občina poišče alternativno rešitev, ki je bila sicer že nakazana.

Dr. Ravalli pa si je v bistvu opral roke, češ da občinska uprava nikakor ni vpletena v to zadevo, zagotovil pa je, da se bo pozanimal pri pristojnih uradih.

Danes v Furlaniji-Julijski krajini glavni poveljnik Finančne straže

Danes se bo mudil na enodnevnem obisku v Furlaniji-Julijski krajini generalni poveljnik Finančne straže, general Costantino Berlinghi. Popoldne bo gost območnega poveljstva v Trstu, kjer bo častnikom 19. legije in poveljstva deželnega jedra davčne policije podal operativni raport, v katerem bo obravnaval probleme dejavnosti pripadnikov Finančne straže v Furlaniji-Julijski krajini, deželi na skrajnem vzhodnem robu Italije. Popoldne bo general Berlinghi z istim namenom obiskal tudi oddelke tamkajšnje Finančne straže.

Pomoč zavoda ESA obrtnikom

Kriza škedenjske železarne se močno odraža tudi na dejavnost nekaterih obrtnih podjetij, ki jim škedenjska družba dolguje skupaj več kot milijardo lir. Da bi poiskali možne rešitve, se je podpredsednik zavoda ESA Giani Ferrante srečal s predstavniki obrtniških stanovskih organizacij, katerim je obljubil vso pomoč zavoda. V ta namen naj bi prizadeta podjetja naslovila nanj prošnje za posojilo, s katerim bi krila pomanjkanje nelikvidnosti. Podobno pomoč je ESA bila že nudila obrtnim podjetjem v krizi, s čemer je preprečila njihovo zaprtje.

22. 7. 1989 22. 7. 1992
Minila so tri leta, odkar nas je zapustila naša draga

Pepca Martini
por. Čič

Z ljubeznijo in žalostjo v srcih se je spominjajo
mož Nini, hčeri Ema in Marija z družinama ter ostalo sorodstvo.

Dolina, 22. julija 1992

Pogovor z mlado ameriško antropologinjo Pamela Ballinger

Nacionalizme sta venomer označevala zapiranje vase in odpor do drugih

V Trstu se že več kot tri tedne mudi ameriška antropologinja Pamela Ballinger iz Seattla, ki tu opravlja raziskovalno nalogo. Diplomirala je na kalifornijski univerzi Stanford, se izpopolnjevala na angleškem Cambridgeu, zdaj pa pripravlja doktorat na baltimorski univerzi Johns Hopkins, ki ima eno svojih podružnic tudi v Firencah. Triindvajsetletna Pamela se ukvarja z vprašanjem večnarodnostnih okolij, kar je bilo pretveza, da ji zastavimo nekaj vprašanj.

Kaj te je privedlo od tako daleč v ta konec Evrope?

V okviru podiplomskega študija moram opraviti tudi terensko raziskavo in odločila sem se za vašo manjšino in italijansko manjšino v Istri. Diplomirala sem namreč z nalogo o D'Annunziu in liturgičnih prvinah v njegovem jeziku, specializirala sem se za vprašanje nacionalizma in identitete, najbolj pa me zanimajo pojavi fašizma in škvadrizem sploh. Ljubljansko ministrstvo za šolstvo in kulturo mi je omogočilo stike s tukajšnjimi Slovenci, kasneje pa se odpravljam tudi v Rovinj, kjer je središče za zgodovino istrskih Italijanov. Vmes se nameravam vrniti v Trst in skočiti tudi do Firenc.

Kako se tvoje zanimanje za manjšine navezuje na načelo talilnega kotla za etnije in na vprašanje indijanskih plemen?

Sprva sem nameravala celo diplomirati iz indijske problematike, potem pa se mi je v Firencah vzbudilo zanimanje za D'Annunzia. Indijanci so dobili ameriško državljanstvo komaj leta 1924, toda njihov status pred zakonom je še danes prav poseben. Prepada med evropsko in indijansko kulturo še vedno ne znamo premostiti. Bela oblast se trudi, da ne bi pregloboko posegala v njihovo izročilo, vendar tega pogosto ne zna. Tako je npr. prepovedana raba tradicionalnega mamila *pejott*, toda takšna prepoved posega v samo srž indijske kulture. To mamilo je bistven sestavni del njihovega obredja, v kulturnem smislu gre za nekaj povsem drugačnega od tim. »zasvojenosti z mamili«. Podobno je z igrami na srečo, ki so v mnogih zveznih državah prepovedane, dovoljene pa so v nekaterih indijanskih rezervatih. Tako celi rezervati živijo samo od igralništva. Poleg tega so v nekaterih rezervatih cigarete manj obdavčene, dovoljena je prodaja petard... Z eno besedo, olajšave, ki jih oblast nudi Indijancem, še zdaleč niso posrečeno izbrane. Mislim, da lahko najdemo vzporednice s položajem evropskih manjšin. Bistvena razlika seveda ostaja: Indijanca, pa tudi črnca, azijata, prepoznaš že na pogled, s pripadniki manjšin pa ni tako.

Si si že utegnila nabrati kake vtise o tukajšnjem življenju?

V glavnem proučujem gradivo v Narodni in študijski knjižnici, prenočujem v slovenskem dijaškem domu, časa za druženje z ljudmi mi ne ostane veliko. Vtis pa imam, da so v Trstu Slovenci potisnjeni na rob. Ne vem, kakšne so razmere po okoliških vaseh, a v mestu je premalo središč, namenjenih družinam Slovencev, zlasti mladine. Vendar je vzrok tega mrtvila bržčas tudi poletna sezona. V

Pamela Ballinger

Ameriki so skupnosti zbrane po četrtih, skoraj vsa večja mesta imajo črnsko, kitajsko, italijansko četrt, v Trstu pa slovenske četrti ni. V tem okolju si nemirov, kakršni so izbruhnili pred časom v Los Angelesu, ne morem niti zamisliti.

Rekla si, da te posebno zanimajo pojavi skrajnega nacionalizma, nacizma in fašizma.

Zanimivo me zdi pomanjkanje kakršnega koli zgodovinskega čuta pri teh ljudeh, ki gre celo tako daleč, da zanikajo obstoj koncentracijskih taborišč. V minulih letih smo bili priče viška postmoderne, ena od njenih prvin pa je bil skrajni kulturni relativizem. Le-tega smatram za izredno nevarnega in ni naključje, da je postmodernizem izhajal prav iz Nietzscheja in Heideggerja, ki sta, ne po svoji krivdi, tudi nacizmu služila za izhodiščni točki. Menim, da nepovezano, iz zgodovinskega konteksta iztrgano prebiranje knjig privede do vseh možnih, pogosto napačnih tolmačenj. Kot pravim, relativizem je neogibno dejstvo, s katerim se moramo sicer soočiti, toda pripeljal nas ne bo nikamor. Zdi se mi, da skrajni domet relativizma ponazarjajo množice ameriških sociopatov in zavržencev. To so načeloma ljudje, ki so odraščali brez družine in staršev. Družina pa gradi človekov občutek za moralo. Prav fašizem je skušal družino ukiniti in jo nadomestiti s širšo skupnostjo. Tem tragičnim osebam ni moč vcepiti moralnega občutka kasneje, vrednot si ne moreš priučiti. Zanje je vse relativno, nesmiselno in brezupno, zatekajo se v nasilje.

Kako si razlagaš prepoved nacionalizma in kampanilizma širrom po svetu, zlasti v deželah nekdanjega vzhodnega bloka?

Mislim, da nacionalizem v teh deželah nikoli ni bil res mrtev. Dobra prispodoba se mi zdijo tiste jame, v katere so ustaši zmetali cele srbske vasi, četniki pa hrvaške, in jih nato zagrebli s prstjo. Zdaj prihajajo ti zločini na dan, brezna odkopavajo in preštevajo kosti. Enako se je zgodilo z nacionalizmi jugoslovanskih narodov, Tito jih ni izkoreninil, ampak zgolj prekril s prstjo. Mislim, da je bolje kot o komunizmu govoriti o komunizmi ali celo o nacional-komunizmi. Vsi ti režimi so bili vzlic Marxovim tezam o odmiranju naroda in države nacionalno

usmerjeni. Kult osebnosti je bil kult narodnega odrešenika, komunizem je bil le omet. Omet se je zdaj skrušil in nacionalizem se je pokazal v pristni luči, nič drugega. Nacionalizem je zelo protejska tvorba, ki se prilagaja razmeram in je zato na moč trdovraten. Zanj ne obstaja nikakršen kodeks ali trdno jedro, kakršnega je imel recimo komunizem v delih klasikov marksizma. Ideologi nacionalizma so ponavadi plitvi misleci.

Na splošno gre najbrž za vprašanje gospodarskih razmer, v ekonomski krizi pridejo vse skrajnosti do izraza, tako tudi nacionalistične prenapetosti.

Vsekakor, vendar ta razlaga ne izčrpa nacionalizma v celoti. Značilna težnja je npr. iskanje grešnih kozlov, ljudje sila radi krivimo druge za naše nesreče. Poleg ekonomskih so za razumevanje nacionalizma pomembni tudi psihološki dejavniki. Odločilno vlogo imajo iracionalni simboli, denimo simbol etnične čistosti, ki je absurden in docela neuporaben za spoprijemanje s sodobnimi problemi, je pa še kako priročen v agitacijah in množični mobilizaciji. V deželah zahodne Evrope je pomemben dejavnik tudi sodobna selitev ljudstev, ko množice iz nekdanjih evropskih kolonij kot zakasneli bumerang vračajo udarec Evropi. Nacionalizem je mimo tega tudi reakcija na moderno, na množično kulturo komunikacij, skratka na industrijsko družbo, ki je ljudi razosebila, da se zdaj spet vračajo k stari oblikam združevanja in istovetenja, zlasti k nacionalizmu. S tem skušajo premostiti razkol med tradicionalno vaško skupnostjo in sodobno množično brezimnostjo. Nacionalizem vidim skoraj kot nekakšno novo religijo, D'Annunzio je v svojem nacionalističnem načrtu uporabljal termine iz liturgičnega obredja. Ne verjamem v teorije, ki skušajo tradicionalne nacionalizme 19. stoletja razlikovati od sodobnih, češ da so klasični nacionalizmi težili k združevanju in vključevanju. Mislim, da so nacionalizmi od nekdanj vsebovali diskriminacijo, zapiranje vase in odpor do drugih.

Se glede nacionalnih razprtij nagibaš k ameriškim iskanjem, k tim. talilnemu kotlu, ali k načelom pluralizma kultur?

Dokler je giblemo v okvirih nacionalnih držav, sta se že obe načeli precej slabo izkazali. Možno pot vidim prej v nekakšnem regionalizmu s poudarkom na globalni pripadnosti svetu. Problemi z okoljem so rešljivi le na nadnacionalni, svetovni ravni. Bojim pa se, da nam lahko odpre oči šele kaka velika katastrofa, vse dotlej bo ostalo le pri besedah. Sedanji položaj v Bosni priča, kako malo ljudi se zaveda, da je treba hoče-noče živeti skupaj, da smo vsi brez izjeme obsojeni na ta drobni planet. Sosedov ne moreš kar iztrebiti ali množično izseliti, čeprav bi mnogi najraje videli prav to. Preveč smo že vajeni nasilja, otopeli smo od premnogih vojn, ki jih spremljamo na zaslonih kot dolgočasno rutino, ki gane mnogo manj kot športni izidi.

Pogovor zapisal ALEKSA SUSULIČ

gledališča

SSG - Predstave na prostem
Slovensko stalno gledališče gostuje s komedijo Carla Goldonija **PREBRISANA** VDOVA danes, 22. t.m. v Štandreu. Pričetek ob 21. uri.

LES VOLEURS organizira v petek, 24. t. m., ob 20. uri multimedialni večer v bivši umobolnici - Posto delle Fragole.

razne prireditve

Športno-rekreacijsko društvo in Vaška skupnost Praprotno organizirata 25. in 26. julija 4. praznik piva v Praprotnu. V soboto, 25. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansambлом TAIMS. V nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 18. uri igre za otroke, ob 20.30 ples z ansambлом Krt.

KD Primorsko vabi na šagro, ki bo od 24. do 29. julija v Borovnem gozdiču v Mačkoljah. V petek in soboto bo za ples igral ansambel Krt. V soboto ob 21. uri bo nastopila folklorna skupina iz Irske (Belfast). V nedeljo bo ob 18. uri nastop Pihalnega orkestra Breg, ob 19. uri folklorne skupine Karol Pahor iz Pirana. Za ples bo igral ansambel TAIMS, ki bo igral tudi v ponedeljek. V torek in sredo bo za ples igral ansambel Happy Day. Kioski z raznimi specialitetami in pristno domačo kapljico bodo delovali vsak dan od 17. ure dalje.

ŠZ Sloga poziva člane in vse športnike, da se udeležijo tradicionalnega »Športnega praznika«, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge v soboto, 25., in nedeljo, 26. t. m., ob 18. ure dalje. Čisti izkupiček praznika bo organizator namenil športnemu delovanju društva. Pod kostanji, v prijetnem hladu poletnega večera, ob okusnih jedeh in sveži pi-jaci bo za dobro voljo skrbel ansambel Kraški kvintet.

Moški pevski zbor Vasilij Mirk in Godbeno društvo Prosek priredita 24., 25. in 26. t. m. na Proseku šagro. V petek, 24. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20.30 ples z ansambлом TAIMS. V soboto, 25. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19. uri nastop ritmičnega odseka ŠD Kontovel, ob 20.30 ples z ansambлом Lojze Furlan. V nedeljo, 26. t. m., ob 10. uri odprtje kioskov, ob 19.30 nastop godbe Refolo iz Trsta, ob 20.30 ples z ansambлом Lojze Furlan. Delovali bodo dobro založeni kioski.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 22. julija 1992

MAGDA

Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.45 - Dolžina dneva 15.08 - Luna vzide ob 23.40 in zatone ob 13.25

Jutri, ČETRTEK, 23. julija 1992

BRIGITA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 29,2 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb rahlo narašča, brezvetrie, vlaga 37-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gioele Stopar, Romeo Andreta, Stefania Olivieri, Michael Kalik, Petra Valente, Giada Padar, Roberto Miani.

UMRLI SO: 83-letna Maria Tercic, 78-letna Renata Vitek, 54-letni Bruno Gerin, 87-letna Maria Verzeznassi, 84-letni Giuseppe Codiglia, 94-letna Maria Brecevac, 70-letni Mario Vellich, 71-letni Norino Iacobucci, 77-letna Emilia Kos, 61-letna Grazia Panarello, 51-letna Graziella Fogato.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 20., do nedelje, 26. julija 1992

Normalen urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Cavana 1 (tel. 300940), Miramarski drevored 117 (Barkovlje) (tel. 410928).

BOLJUNEK (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Oriani 2.

BOLJUNEK (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.

Ul. Oriani 2 (tel. 764441).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Solidarnostni odbor poziva širšo javnost, da prispeva za pomoč beguncem iz BiH. Zbrana sredstva bodo izročena Rdečemu križu Slovenije, ki se na vse bolj dramatičen način sooča s problemom številnih beguncev. Finančne prispevke je mogoče nakazati pri sledečih slovenskih denarnih zavodih: Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica Opčine ter Hranilnica in posojilnica Nabežina.

Uprava Občine Zgonik obvešča, da bo občinska knjižnica v Saležu odprta v juliju in avgustu samo ob torkih od 16. do 19. ure.

Skupina Sončni žarek pod pokroviteljstvom Zadržnega centra za socialno dejavnost prireja za predšolske in osnovnošolske otroke od 31. 8. do 11. 9. poletni center v Brojenci pri Križu (ob morju). Informacije in vpisovanja na tel. št. 360324 ali osebno na sedežu zadruge v Ul. Cicerone 8/B v uradnih urah.

Urniki odhoda in prihoda solabusa v poletni center v Nabežini od 20. do 31. julija: Medjvas 7.30 - 13.35, Štivan 7.35 - 13.33, Devin 7.40 - 13.30, Sesljan 7.45 - 13.25, Vižovlje 7.48 - 13.20, Cerovlje 7.52 - 13.15, Nabežina Kamnolomi 8.00 - 13.05, Slivno 8.05 - 13.00, Trnovca 8.10 - 12.53, Praprotno 8.15 - 12.50, Šempolj 8.18 - 12.48, Nabežina Postaja 8.23 - 12.45. Urniki društvenega kombija: Prosek 8.00 - 12.45, Križ 8.10 - 13.00.

Narodna in študijska knjižnica obvešča svoje obiskovalce, da bo zaradi dopusta zaprta od 24. julija do 14. avgusta.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da se je preselil v Ul. Revoltella 37, tel. 394515, fax 394015.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza obvešča, da je do 31. avgusta urad zaprt v popoldanskih urah.

Tržaška knjigarna obvešča, da bo zaprta zaradi dopusta do vključno 1. avgusta.

šolske vesti

Sola Glasbene matice Trst sprejema potrditve vpisov gojencev za šolsko leto 1992/93 vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 11. ure (tel. 418605) do 31. julija.

Sindikat slovenske šole obvešča, da je stopil v veljavo do konca avgusta poletni urnik za stranke: ob torkih in četrtih od 11.30 do 13.00.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1992/93 v Trstu naslednje tečaje: 1. za dodeljene uradniškemu delu - 1. letnik (1200 ur); 2. za uradnike uvožno-izvoznega podjetja - 2. letnik (1200 ur); 3. za kuharje - 1. letnik (1200 ur); 4. strokovni master za upravljanje podjetij - pogoj za vpis opravljena višja srednja šola (500 ur - vključena delovna praksa v podjetjih); 5. osnovne informatike - MS DOS 5, WINDOWS 3 (40 ur); 6. elektronske razpredelnice - LOTUS 1.2.3 (60 ur); 7. urejevanje besedil - WORD 5 (60 ur); 8. urejevanje datotek - DB III Plus (60 ur); 9. za programiranje osebnih računalnikov z uporabo jezika DB III Clipper 5 (150 ur); 10. začetniški tečaj italijansčine (50 ur); 11. za sklepanje trgovskih pogodb (50 ur); 12. za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur); 13. splošno kmetijstvo (150 ur); 14. enologija (30 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 31. julija t. l. na začasnem sedežu zavoda v Ul. Revoltella 37, tel. 394515, vsak dan (razen ob sobotah) od 9. do 13. ure. Za tečaj iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 362941.

mali oglasi

OSMICO ima odprto Romano Purič, Repen 13.

OSMICO ima Ivan Terčon, Mavhinje 42. Toči belo in črno domače vino, poskrbljeno je tudi za prigrizek.

IŠČEM knjige za V. razred trgovske. Tel. na št. 231139 zvečer.

KUPIM knjige za II. razred srednje šole. Tel. na št. 228766.

PODJETJE išče osebe z italijanskim državljanstvom za čiščenje stopnic. Tel. na št. (040) 228556.

KNJIGE za znanstveni licej prodam. Tel. na št. 299632 v jutranjih urah.

GORIŠKO podjetje išče računovodjo z izkušnjami. Pisemne ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika Gorica, Drevored XXIV Maggio 1, pod šifro »GO-podjetje«.

URADNICO strojepisko IV. ali III. stopnje zaposlim. Urnik 9. - 13., 16. - 19., sobota 8. - 13., sindikalna plača, zavezen curriculum, ponudbe pod šifro »O-urad«.

ZARADI NEUPORABE prodam alfo 75 twin spark v odličnem stanju, letnik 88, za 14 milijonov lir. Tel. zjutraj ali zvečer na št. (040) 225973.

koncerti

Gledališče Verdi

Simfonična sezona '92

Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta od 29. julija do 1. septembra 1992.

Grad sv. Justa

Jutri, 23. t. m., ob 21.30 bo v okviru prireditev »Straordinario estivo« na sporedu predstava z ENZOM JANNACCIIEM in PAOLOM ROSSIJEM.

V petek, 24. t.m., ob 20. uri bo na trgu Cavana večer irske glasbe in plesa s skupino ALLSET.

ADRIJANI, ELIJANI in FRANCESCI

ob uspešno opravljeni maturi čestita

SKD Primorec Trebče

kino

ARISTON - 21.30 Europa, Europa, r. Agnieszka Holland.

EXCELSIOR - 18.00, 20.30, 22.15 Mean Streets, r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.45, 20.25, 22.00 L'atalante, r. Jean Vigo.

NAZIONALE - Vse kinodvorane zaprte do 31. julija.

GRATTACIELO - 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 Spiando Marina, i. Deborah Caprioglio, □

MIGNON - Zaprto zaradi počitnic.

LJUDSKI VRT - 21.15 Oscar.

EDEN - Zaprto zaradi počitnic.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 Lionheart - Scommessa vincente, i. Jean Claude Van Damme.

LUMIERE - 20.00, 22.15 Il ladro di bambini, r. Gianni Amelio.

ALCIONE - Zaprto zaradi počitnic.

RADIO - 15.30, 21.30 Il casinò di Las Vegas, porn., □□

čestitke

Ilonko in Maura Renarja je osrečilo rojstvo **TINE**. Vse najboljše ji kličejo, staršema pa čestitajo teta Marta, Miran in Mojca in Jelka z družino.

S kom greš na počitnice?

Z ženo, z družino, z ljubico, s prijatelji, sam? V vsakem primeru lahko greš s tabo tudi Primorski dnevnik. Dovolj je, da vsaj štiri dni pred odhodom sporočiš Primorskemu dnevniku, tel. 7796600, od 13. do 19. ure, naslov kraja, kjer boš letoval. Lepše bo. Vesele počitnice.

menjalnica

21. 7. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1143,20	1100.—	Švicarski frank	854,30	850.—
Nemška marka	761,10	748.—	Avstrijski šiling	108,08	105,75
Francoski frank	225,19	222.—	Norveška krona	193,49	190.—
Holandski florint	675,37	662.—	Švedska krona	209,42	206.—
Belgijski frank	36,966	35,50	Portugalski eskudo	8,919	8,40
Funt šterling	2168,10	2140.—	Španska peseta	11,839	11,25
Irski šterling	2028.—	1990.—	Avstralski dolar	852,05	770.—
Danska krona	197,50	194.—	HUF	—	10.—
Grška dragma	6,205	6.—	ECU	1549,60	—
Kanadski dolar	957,50	900.—	Slovenski tolar	—	14,25
Japonski jen	9,082	8,70	Hrvaški dinar	—	4,25

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Po dveletnem premoru spet »Koprsko noč«

KOPER - Po dveletnem premoru so se v koprskem Turističnem društvu odločili, da spet priredijo »Koprsko noč«, tradicionalno turistično-zabavno prireditev, ki je usahnila pred dvema letoma, lani pa je organizacija preprečila vojna. Organizatorji so se za letos še posebej potrudili, saj si želijo, da bi prireditev spet dobila nekdanji sloves, ko je bila »noč« nekakšna krona folklornega festivala, ki je na obali trajal kar ves teden in se z veliko prireditvijo končal na Titovem trgu v Kopru. Leta 1963 so folklorni festival oziroma zaključno prireditev posneli celo za Evrovizijo.

»No, to se zaenkrat pri nas ne bo ponovilo, smo pa "noč" z letošnjim bogatim programom dvignili nad raven običajne zabave z gostinci v slogu "od šanka do šanka". Prireditev se bo pričela v petek, 24. julija s športnimi tekmovanji (vaterpolo turnir, kajak regata), pravi začetek pa bodo naznanili člani pihalnega orkestra iz Kopra

z mažoretkami iz Divače. Nato bo v Kidričevi ulici nastopil lutkar Cveto Sever, na Titovem trgu folklorna skupina Mandrač, za njimi Tof z moped showom, za ples pa bo poskrbljeno na Muzejskem trgu in na Ukmarjevem trgu, okrog 30 stojničarjev bo ponujalo svoje izdelke, storitve itn. Naslednji dan, v soboto, bodo noč spet začeli športniki, za posebno atrakcijo bodo poskrbeli akrobati Obalnega letalskega centra, zvečer Andrej šifrer za najmlajše, potem pa še druge glasbene skupine za malo starejše. Tistih, ki bodo prišli na predtekmovanja za izbor Miss Slovenije, pa tudi ne bo malo,« pravi predsednik TD Koper Gvido Bertok in dodaja, da bo vstop povsod prost, saj so izpeljavo prireditve omogočili številni sponzorji. Zanimiva bo tudi loterija koprsko noči z vrednostjo dobitkov nekaj manj kot 11 milijonov tolarjev.

DUŠAN GRČA

Piranska knjižnica brez počitka

Piranska Matična knjižnica je v letošnjih poletnih dnevih razveselila svoje obiskovalce z dvema novostima. Domači in tuji bralci bodo verjetno najbolj veseli podaljšane obratovalnega časa knjižnice v popoldanskih oziroma večernih urah. Knjižnica je namreč odprta vsak dan od 8. do 13. ure, v sredo, četrtek in petek pa tudi popoldan od 16. do 21. ure. Poleg tega poteka v okviru Evropskega tedna knjige v pionirskem oddelku nagradni mednarodni kviz »Kolumb in doba odkritja«. Kviz lahko otroci rešujejo s pomočjo strokovnih in leposlovnih knjig, ki so na razpolago v knjižnici ali doma, samostojno ali s pomočjo staršev. Vprašalniki so na voljo pri knjižničarkah, ki posredujejo še vse potrebne dodatne informacije. Rešitve lahko pošljete po pošti ali osebno oddate v knjižnici do 25. avgusta 1992. Nagradno žrebanje bo v prostorih piranske knjižnice 1. septembra.

Večer satirične pesmi in besede v okviru poletnih prireditev Jannacci in Rossi na Gradu

V okviru poletnih prireditev na Gradu Sv. Justa se jutri obeta edinstven dogodek: večer z Enzo Jannaccijem in Paolom Rossijem, to je z dvema med najpomembnejšimi predstavniki italijanske satirične scene.

Mimogrede povedano je pravzaprav velik dogodek že program poletnih prireditev na Gradu. Poleg tega sta tako glasbeni kot gledališki izbor osredotočen na sicer znane osebnosti in skupine, ki pa imajo svoje zveste privrčence skoraj izključno pri mladem občinstvu. Ker Trst slovi kot »staro« mesto, ga take predstave navadno obidejo, zato nekako ne vemo, kaj se inovativnega snuje drugod po Italiji, če nam tega seveda ne pomoli pod nos televizija, ta pa najbolj nekonformistične novosti velikokrat razvedeni in tako do nas ne seže njihova resnična prenovitvena silovitost. Kakorkoli že, čeprav statistike ugotavljajo, da je Trst najstarejše mesto v Italiji, prireditelji izrednega sporeda na Gradu Sv. Justa vsekakor upajo, da tukaj živi dovolj mladih vsaj po srcu in radovednosti, če že ne po letih, da bodo napolnili veliko grajsko dvorišče.

Jutrišnji večer je vsekakor eden tistih, ki jih ne gre zamuditi. Enzo Jannacci je eden najpomembnejših italijanskih kantavtorjev. V svojih pesmih združuje jedko satirično kritičnost in duhovito komičnost. Sam se ima pravzaprav za nekakšnega amaterja, vendar je njegova umetniška pot posejana s pomembnimi dosežki. Plodno je bilo zlasti njegovo sodelovanje z Giorgiom Gaberjem in Dariom Fojem ter s Cochijem in Renatom,

Enzo Jannacci

preden sta se ločila in postala Cochi Ponzoni in Renato Pozzetto. Paola Rossija se tržaško občinstvo gotovo spominja, saj bo jutri že tretjič letos nastopil v naši pokrajini. V Rossettiju je namreč predstavil Komedijo za dve liri, ki se prosto navdihuje po Johnu Gayu in po Bertoldu Brechtu, v

Verdijevi dvorani v Miljah pa s kabaretno-glasbeno predstavo C'è quel che c'è. Z obema je enfant terrible italijanskega gledališča resnično navdušil občinstvo, ki se je kar trlo v dvorani. Paolo Rossi je tudi izreden improvizator, gledalce z izjemno sproščenostjo pritegne v predstavo, njegovi monologi pa sežejo v zavest kot rock pesem. (bov)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.50 Aktualno: Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1
9.05 Nad.: Chateaufallon
10.05 Variete: Macario Uno e Due (r. V. Molinari)
11.30 Nan.: E' proibito ballare
12.00 Variete: Unofortuna
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nanizanka: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Film: Fantomas minaccia il mondo (pust., Fr. 1965, i. Jean Marais)
15.45 Mladinski variete: Big!
17.00 Nan.: Il cane di papà
17.25 Eurofestasport 92
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.10 Nanizanka: Blue jeans
18.40 Dok.: Atlante DOC
19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Film: Terra lontana (vesten, ZDA 1955, r. A. Mann, i. J. Stewart)
22.20 Glasba: Nočni rock
22.50 Nočni dnevnik
23.05 Športna sredo: boks Medina-Cappai
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Športna sredo: boks

RAI 2

6.50 Nanizanke in risanke
8.25 Aktualno: Galathea
8.35 Rubrika: Verissimo
8.55 Film: Peccato d'amore (dram., VB 1972)
10.45 Nad.: Stagioni
11.30 Kratke vesti
11.35 Nan.: Lassie, 12.10 L'arca del dottor Bayer
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Gospodarstvo in vreme
13.45 Nad.: La clinica della Foresta Nera, 14.35 Santa Barbara
15.20 Film: Venga a fare il soldato da noi (kom., It. 1971, i. Gianni Nazzaro)
17.20 Iz parlamenta in vesti
17.30 Nanizanka: Faber l'investigatore
18.20 Športne vesti
18.35 Nanizanka: Il commissario Kress, vreme
19.45 Dnevnik in sport
20.30 Film: Superfantagenio (fant., It. 1986, r. Bruno Corbucci, i. Bud Spencer, Luca Venantini)
22.20 Aktualno: Mixer dokumenti, 23.15 Pegaz
23.55 Nočni dnevnik
24.00 Vremenska napoved
0.05 Film: L'incidente (dram., Nem. 1980, i. H. Griem)

RAI 3

7.00 Sat News
11.30 Rubrika o rugbyju
12.00 Film: Tragica notte (dram., It. 1942)
13.20 Drobeci
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.25 Veliki izvajalci: Arturo Toscanini dirigira Beethovna in Respighija
15.30 Sport: atletika, 79. Tour de France
17.10 Film: Fantasma galante (kom., VB 1935, r. René Clair, i. Robert Donat)
18.30 Risanke: BlobCartoon
18.45 Derby in vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Risanke: BlobCartoon
20.05 Variete: Non è mai troppo tardi (vodi Gianni Ippoliti)
20.30 Film: Fifa e arena (kom., It. 1948, i. Totò)
22.00 Variete: Blob
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Nan. Perry Mason: Il figlio dell'alambicco
23.40 Variete: Stasera che sera! - Il Macchietario
0.35 Dnevnik in vreme
1.00 Film: Nomads (krim., ZDA 1980)

TV Slovenija 1

10.10 Video strani
10.20 Spored za otroke: risana serija Biskvitki (pon., 2. del), 10.40 Alice v deželi risb (oddaja TV BIH)
10.55 Nadaljevanje: Ambasadorkin soprog (pon.)
11.50 Poslovna borza (pon.)
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BIH (pon.)
12.50 Video strani
16.50 Napovednik
16.55 Dokumentarna serija: Brezdomci (pon.)
17.55 Poslovne informacije
18.00 TV dnevnik 1
18.10 Spored za otroke: Živ žav
19.10 Risanke
19.20 Napovednik
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Film: Otroci v navzkrižnem ognju dram., ZDA 1984, r. George Schaefer, i. Julia Duffy)
21.45 Kratki film: Nikoli prestar (Sved.)
22.15 Dnevnik, vreme, šport in žarišče
23.05 Napovednik
23.15 Sova, vmes nanizanki Nenadni uspehi in Zakon v Los Angelesu
0.25 Video strani

TV Koper

16.00 Film: Okrutna romanca (SZ 1984, r. Eldar Rjazanov, 2. del)
17.10 Dok.: Miramar, center za raziskave morja
17.30 Nanizanka: Čudežni svet gospoda Monroea
18.00 Studio 2, vmes (18.25) informativna oddaja Slovenska kronika
19.00 Vsedanes - TV Dnevnik
19.30 Nadaljevanje: Ryan
19.55 Nanizanka: Agencija Rockford
20.35 Aktualno: Sever Vzhod
21.30 Dok.: Sodobna umetnost
22.00 Vsedanes - TV Dnevnik
22.10 Film: Sartana gre... prodaj pištolo in kupi krsto (vestern, It. 1970)

TV Slovenija 2

16.15 Osmi dan
17.05 Sova, vmes nan. Problemčki, Zakon v Los Angelesu ter Glasbeni utrinek - Srčne rane (E. Grieg)
18.25 Regionalni programi - Slovenska kronika
19.30 TV dnevnik BIH
20.05 Psiho
20.30 Večer mariborske opere

RADIO TRST A

13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar; 8.00 Kronika; 8.10 Jože Plečnik; 8.50 Glasba; 9.00 New Age; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo vam nasmešila sreča?; 11.35 Kantavtorji; 12.00 Kršansko socialno gibanje na Primorskem; 12.20 Glasba; 12.40 Dekl. zbor H. Svetel; 12.50 Orkestri; 13.20 Folk glasba; 13.40 Simboli in še kaj; 13.50 Country glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 S festivalov; 14.30 Nepozabne odrske sanje; 15.00 Nadaljevanje; 15.30 Znanj ansembl; 16.00 Sport in rekreacija; 16.30 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Indija srce sveta; 18.30 Potpuri; 19.20 Zaključek.

CANALE 5

7.00 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Nanizanke: Arnold, 9.00 Tutti al college, 9.30 Love Boat - April cambia carriera, 10.30 La famiglia Bradford, 11.30 I Robinson (i. Bill Cosby)
12.00 Kviz: Il pranzo è servito (vodi Claudio Lippi)
13.00 Dnevnik TG 5
13.20 Variete: Non è la RAI (vodi E. Bonaccorti)
14.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
15.00 Nan.: Starsky e Hutch - Delitto in sartoria
16.00 Otroški variete: Ancora noi in risanke
18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Il TG delle vacanze - Predstavitev
20.30 Nadaljevanje: Edera (i. Agnese Nano)
22.30 Variete: Il TG delle vacanze
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
2.00 Nočni spored

RETE 4

8.30 TG 4 vesti
9.30 Nad.: Falcon Crest, 10.00 General Hospital, 10.30 Marcellina
11.00 Nan.: Balliamo e cantiamo con Licia
11.25 Otroški variete Ciao ciao in risanke
13.00 Nadaljevanje: Sentieri
13.30 TG 4 vesti
13.45 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.55 Nad.: Sentieri, 14.20 Maria (i. Jorge Martinez), 15.20 Io non credo agli uomini, 16.30 Ines, una segretaria da amare, 17.00 Febbre d'amore
17.30 TV 4 vesti
17.45 Variete: C'eravamo tanto amanti
18.20 Kviz: Gioco delle coppie
19.00 TG 4 vesti
19.25 Rubrika o lepoti
19.30 Nad.: Crista, 20.00 Gloria, sola contro il mondo
22.00 Variete: Una rotonda sul mare (vodita Red Ronnie, Marco Predolin)
23.30 TG 4 nočne vesti
0.15 Variete: Buonasera
1.05 Nanizanka: Lou Grant
2.05 Nočni spored

ITALIA 1

6.30 Pregled tiska
6.40 Otroška oddaja
9.05 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 9.45 La casa nella prateria - Un uomo tuttofare, 10.45 Hazzard - Pugalato a Hazzard
12.00 Varieteja: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari)
14.00 Odprti studio
14.15 Film: Paolo il freddo (kom., It. 1974, r.-i. Ciccio Ingrassia, F. Franchi)
16.30 Nan.: I giustizieri della città - Duetto per due, 17.30 T.J. Hooker - Cuore di padre, 18.30 Riptide - La realtà della vita
19.30 Odprti studio
19.45 Studio sport
20.00 Variete: Mai dire TV
20.30 Film: Curve pericolose (kom., ZDA 1988, r. David Lewis, i. Tate Donovan, Robert Stack)
22.30 Film: I guerrieri della libertà (dram., ZDA 1988, r. Riki Shelach, i. Peter Fonda, Reb Brown)
0.10 Nan.: Troppo forte
0.40 Odprti studio, pregled tiska in Studio sport
0.15 Nočni spored

ODEON

13.00 Risanke
15.30 Nad.: Viviana
16.15 Film: Bellissima (dram., It. 1951, r. Luchino Visconti, i. Anna Magnani)
18.00 Nad.: Veronica, il volto dell'amore (i. V. Castro)
19.30 Risanke
20.00 Nan.: Le rocambolesche avventure di R. Hood
20.30 Film: A pochi secondi dal buio (dram., 1985, r. Daniel Petrie)
22.30 Candid camera: Olrait
22.45 Film: La città del piacere (krim., ZDA 1952, r. R. Stevenson, i. Jane Russell)

TMC

7.30 Aktualno: CBS News
8.30 Nanizanke: Batman, 9.00 Ai confini dell'Arizona
10.00 TV film: Diadorim, 11.00 Strike Force
12.00 Rubrika o zdravju
13.00 Dnevnik in sport
14.00 Risanke: Snack
14.30 Variete: Ottovolante
15.00 Nanizanka: Autostop per il cielo

TELEFRIULI

15.00 Variete: Vernice fresca
16.00 Kratke vesti
16.15 Risanke
17.30 Nan.: L'uomo che parla ai cavalli (i. E. Cerusico)
18.00 Kratke vesti
18.05 Nadaljevanje
19.00 Večerne vesti
19.30 Ciao Italia
20.30 Film: Levy e Goliath (kom., Fr. 1987)
22.45 Nočne vesti
23.30 Nanizanka

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.30 Vesti o prometu; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.15 Obvestila; 8.40 Minute za smeh; 9.35 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 16.15 Radijska tribuna; 17.05 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Violončelist J. Berger; 20.20 Glasbena panorama; 21.05 Zbori po želji poslušalcev; 21.40 Naši interpetri; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zname melodije; 23.05 Literarni nočno.

RADIO KOPER (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Souvenir d'Italy; 11.00 Moped show; 11.30 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance Music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Prijatelja ob jazzu; 19.00 Dnevnik - Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.45 Jutranjik; 8.10 Morfej; 8.20 Block notes; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Hiti; 9.00 Turneje; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Iz kulture sveta; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Beatlesi; 17.32 Tropicana; 18.00 Pod senčnikom; 19.00 Spomin iz Italije; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvetnikom in Drugi Trst.

Potrditev govoric o uvozu odpadkov iz bolnišnic Na železniški postaji vagon s tovorom odpadkov odposlan iz Villa San Giovanni

Govorice da v upepeljevalnik pri Sovodnjah dovažajo odpadke iz bolnišnic iz drugih krajev, izven naše dežele, celo iz najbolj oddaljenih krajev, so potrjene. Na goriški železniški postaji stoji vagon natovoren z odpadki iz bolnišnic. Odpremili so ga na postaji Villa San Giovanni, preko tisoč kilometrov daleč od Gorice.

Zgleda, da gre šele za prvo pošiljko mnogo večje količine bolnišničnih odpadkov, ki naj bi jo v prihodnjih tednih in mesecih poslali v Gorico in sežgali v upepeljevalniku v industrijski coni. Po nekaterih, sicer nepreverjenih informacijah, naj bi šlo za nekaj deset vagonov, ali celo stotin vagonov odpadkov.

Podrobnejših informacij žal ni na razpolago. Menimo pa, da bi morala biti javnost točno in korektno obveščena o zadevi in ne na način, kakor so na točno zastavljena vprašanja na zadnji seji občinskega sveta v Gorici, skušali odgovoriti nekateri člani občinskega odbora.

Iz odgovorov, ki jih je bilo slišati na omenjeni seji, kjer sta vprašanja glede upepeljevalnika

zastavila zeleni Fiorelli in predstavnik DSL Bratina, bi bilo mogoče sklepati, da je Občina pred časom sklenila pogodbo s podjetjem, ki bo odvažalo pepel, ki se nabira na elektrofiltrih, v zameno pa naj bi v upepeljevalnik dovajalo odpadke iz bolnišnic. Žal podrobnosti iz te, tako bežno omenjene konvencije, niso znane. Možno je le sklepati, da so goji za podjetje, ki je podpisalo tako pogodbo, zelo ugodni. Kako bi sicer vozili odpadke iz preko tisoč kilometrov oddaljenih krajev!

O zadevi so pred kratkim razpravljali tudi na zadnji seji občinskega sveta v Sovodnjah, kjer so soglasno odobrili tudi resolucijo, o čemer smo sicer že poročali. V dokumentu občinski svet v Sovodnjah predlaga, da se čimprej odobri pokrajinski načrt za uničevanje odpadkov (zamude grede žal že v drugo leto) in da se v drugi fazi goriški upepeljevalnik zapre.

V razpravi v sovodenjskem občinskem svetu je bilo slišati tudi ugotovitev, da obljube Dežele izpred treh let o poglobljenih ana-

lizah o prisotnosti nevarnih snovi v bližini upepeljevalnika niso bile izpolnjene.

Župan Primožič je sicer povedal, da so v okolici upepeljevalnika merili kakovost zraka in to s posebnim vozilom, ki ga je pred časom nabavila Pokrajina. Povedal je tudi, da so mu pri KZE zagotovili, da so rezultati v mejah predvidenih norm in torej ne zbuja zaskrbljenosti. Rezultate meritev, da bodo v kratkem posredovali. Žal je župan pozabil povedati, da omenjeno vozilo lovi in meri le prašne delce in ugotavlja prisotnost nekaterih nevarnih plinov v zraku. Za ugotavljanje in merjenje nevarnih klorovih spojin (dioksin) pa ta naprava ni usposobljena.

V zadevi upepeljevalnika je treba navesti še eno ugotovitev. Pravzaprav gre za javno vprašanje. Je poskusna faza delovanja upepeljevalnika opravljena, je bila kolavdacija zaključena ali pa naprava še zmeraj deluje "in prorogatio"? Menimo, da ima skupnost vso pravico, da je o tem ustrezno obveščena in da to informacijo zahteva.

Splošna obsodba podlega zločina v Palermu Manifestacija v Tržiču Protest pred Prefekturo

Tudi delavci v Goriški pokrajini so včeraj, simbolično, ob 11. uri, za deset minut prekinili delo v znak solidarnosti ion obenem protesta nad zadnjim gnusnim zločinom na Siciliji. Daljšo manifestacijo so včeraj dopoldne pripravili le tržiški kovinarji, ki so se med enourno prekinitvijo dela zbrali pred vhodom v ladjedelnico, kjer je spomenik v protifašističnem boju padlim delavcem. Na zborovanju, kjer so se spomnili tudi 25. julija, obletnice padca fašizma v Italiji, so govorili predstavnik policijskega sindikata SIULP Enzo Valente, tržiški župan Calzolari in predsednik pokrajinskega odbora VZPI/ANPI Silvano Bacicchi.

Sindikalne organizacije pa načrtujejo v prihodnjih dneh še vrsto pobud. Tako se bodo danes med 9. in 11. uro pridružili tihi manifestaciji pred Prefekturo v Gorici. Protest pripravljajo sindikati policije SIULP, SAP in LISIPO.

Jutri bo delegacija sindikatov obiskala predsednika sodišča dr. Delfina.

Predstavniki političnih strank obsojajo zločin v Palermu in zahtevajo odločne ukrepe države za izsleditev mandatarjev in storilcev.

Zgražanje in obsodbe prihajajo od vseh strank, nekatere pa so v svojih zahtevah zelo drastične. Tako SKP za Goriško zahteva odstop notranjega ministra in ministra za pravosodje.

Danes je dopolnil 90 let

LEOPOLD HOBAN

Ob visokem jubileju mu iz srca čestitajo in voščijo zdravja in sreče

vsi njegovi

Manjšo dotacijo bo zelo težko nadoknaditi Varčevalni ukrepi bodo Pokrajino prikrajšali za 350 milijonov lir

Varčevalni ukrepi vlade bodo, poleg zasebnikov, prizadeli tudi javne ustanove. Goriška pokrajinska uprava bo tako za leto 1992, če bo vladni dekret z dne 11. t.m. obveljal, prejela 350 milijonov lir manj dotacij od države, v odnosu na lansko leto. Znesek se zdi na prvi pogled malenkosten, vendar je treba vedeti, da ga bo Pokrajina težko nadoknadila, saj ustanova prejema od Države kar 95 odstotkov sredstev.

Dekret št. 333 predvideva nadalje zamrznitev nujenja posojil za javna dela, kakor tudi zamrznitev zaposlovanja uslužbencev.

Pokrajinski odbor je prejšnji teden že razpravljal o negativnih posledicah za delovanje nekaterih služb, v primeru, da bo določilo vlade obveljalo.

Špekulacije s kruhom iz Slovenije?

Občinski svetovalec Luciano Pini je županu Tuzziju 17. t.m. poslal pisno vprašanje v zvezi s stalnim pešanjem gospodarstva ob meji, z nevarnostjo, ki jo predstavlja morebitna ukinitve goriške proste cone itd. V zelo razčlenjenem vprašanju občinski svetovalec navaja tudi špekulacije, ki naj bi jih nekateri tukajšnji gospodarstveniki opravljali s prodajo v Sloveniji kupljenih proizvodov, oziroma živil.

Tako naj bi se, zmeraj po navedbah Pinija, v Gorici prodaja kruha zmanjšala za okrog 10 stotov dnevno. Po drugi strani pa naj bi nekateri tukajšnji peki kupovali kruh v Novi Gorici in ga plačevali po okrog 700 lir za kilogram ter ga preprodajali z veliko večjim dobičkom, kakor če bi ga pekli v Italiji. Pini vprašuje župana, če ne misli poseči pri pristojnih organih s ciljem zaostritve nadzora nad tovrstno dejavnostjo.

Popoldne zaprti poštni uradi

Pokrajinsko ravnateljstvo poštne službe obvešča, da bo od 1. do 31. avgusta v popoldanskem času zaprt poštni urad v Gorici, Verdijev Korzo 33. Popoldanska zapor pa že velja (od 20. t.m.) v poštah v Tržiču, Krminu, Gradišču in Ronkah. Ukrep je menda v zvezi s pomanjkanjem osebja in obdobjem dopustov. Tudi lani so v poletnih mesecih uvedli določene omejitve, kar je izzvalo nekaj protestov.

SSG gostuje v Štandrežu

Prebrisana vdova bo drevi, ob 21. uri, svoje dogodivščine in nakane na račun moških, pripovedovala v Štandrežu. Ansambel SSG bo po nedeljski predstavi v Števerjanu in sinočni v Doberdobi drevi v Štandrežu, kjer prav gotovo ne bo manjkalo obiskovalcev. Tudi zaradi dolgoletne tradicije amaterskega gledališča v tem kraju.

Vsekakor priporočamo udeležbo vsem, ki si poletne predstave niso mogli ali utegnili ogledati v drugih krajih.

Carlo Goldoni

PREBRISANA VDOVA

Režija Meta Hočevar

PREDSTAVA NA PROSTEM

Danes, 22. t. m., ob 21. uri

ŠTANDREŽ - Na trgu

Umrli je Anton Arnol iz Škofje Loke pobudnik sodelovanja z zamjestvom

V Škofji Loki so v sredo, 15. julija pokopali Antona Arnola, člana istoimenskega ansambla narodnozabavne glasbe. Septembra letos bi dopolnil 43 let.

Slovenci na Goriškem, zlasti v Števerjanu in Sovodnjah, smo z Antonom Arnolom izgubili dolgoletnega prijatelja in pobudnika sodelovanja med zamejstvom in matico.

Iz teh stikov, ki so se vzpostavili pred več kakor dvajsetimi leti, se je izoblikovalo pobratimstvo med občinama Sovodnje in Škofja Loka, prijateljstvo in sodelovanje med Števerjanom in raznimi krajevnimi skupnostmi v občini Škofja Loka.

Arnol, ki je skupaj z brati igral v ansamblu, je pogosto prihajal na Goriško in posebej rad v Števerjan. Tu so nekajkrat igrali ob različnih priložnostih, bil pa je med najbolj zvestimi udeleženci vsakoletnega spominskega pohoda Števerjan - Gonjače. Osebnost je nagovoril in navdušil veliko Števerjancev, da so sodelovali na spominskih pohodih v Dražgoše.

Ne boste verjeli, vendar je res. Otroke v Slovenskem poletnem središču je v ponedeljek obiskala opica. Da, prava živahna opica, z imenom Živa. Pripeljala jo je njena največja prijateljica in gospodinja Katarina Miklič iz Ljubljane, živinodravica. Otrokom je povedala, kako sta z majčkeno živalico postali največji prijatelji in zakaj jo je pravzaprav obdržala na domu. Žalostno in srečno naključje obenem.

Danes šestmesečna Živa se je skotila v ljubljanskem živalskem vrtu, mama opica je zbolela in poginila, drobceno Živo pa je obdržala gospa Mikličeva. Otroci so seveda zastavili kopico vprašanj, ob koncu pa so seveda vsi hoteli pobožati gibčno živalico, ki se je spriču tolikih otroških rok, ki so se stegnile proti njej, umaknila na najbolj visoko in varno mesto: na glavo gospe Mikličeve.

V približno eno uro dolgem sreča-

nju in pogovoru je gospa Katarina skušala dopovedati, kakšen naj bo naš odnos do živali, predvsem pa, da moraš živali imeti rad. In če jih imaš rad, jih moraš spoznavati in tudi spoštovati njihove navade.

Jutri (točno ob 11. uri) pa bo otroke v Poletnem središču, kjer smo te dni opazili tudi našega starega znanca in prijatelja, strička Janeza (Bitenca) obiskal čarodej Grega. V soboto, ob 10. uri pa se bo, žal, letošnje središče končalo. Gosti pripravljajo zaključni nastop, razstavo, brošuro in še kaj. Poslovili pa se bodo tudi od Slončka Jakončka, ki je bil letos simbol središča.

Na sliki (foto Klemše): opica Živa, gospa Mikličeva in otroci.

razna obvestila

V Pevmi bo v petek, 24. t.m. ob 21. uri solidarnostni večer. Nastopili bodo pevski zbor, dramska skupina Oder 90 ter ansambel Mozaik 5. Izkupiček bodo namenili za špomoč beguncev iz BiH. Pokrovitelj in pobudnik večera je Rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Štmauer, v sodelovanju s kulturnimi društvi.

Kmečka zveza, ZSKD in ZSŠDI obveščajo, da so njihovi uradi v Gorici od 1. julija odprti po poletnem urniku in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

SDZPI prireja v šolskem letu 1992/93 naslednje tečaje: 1. Za dodeljene prodaji s kvalifikacijo (1.000 ur - 2. letnik); 2. Master s kvalifikacijo (500 ur), za ta tečaj se zahteva srednješolska izobrazba; 3. Začetniški tečaj angleščine (120 ur); 4. Personal computing (90 ur). Vpisovanje še do JUTRI 23. t.m. na sedežu Zavoda, Ul. della Croce 3, od 10. do 14. ure (tel. 81826).

kino

Gorica

VITTORIA Zaprt.

CORSO 18.00-22.00 »La riffa«.

GORIŠKI GRAD - 21.00 »La presidentessa«. Gledališka predstava skupine La proposta iz Campoformida. Prireditev v okviru Goriškega poletja.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro - dr. Alesani - Trg De Amicis 10 - tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore - ul. Fratelli Roselli 23 - tel. 410340.

† Včeraj je na Peči zvonilo

Zorki Malič
vd. Cotič

Pogreb bo danes ob 13.40 iz bolnišnice Janeza od Boga na Peč.

SVOJCI

Peč, 22. julija 1992

Hišni pripor za Pellizzonija

Zdi se, da je zbiranje dokazov proti skupini oseb, ki naj bi se v Tržiču in bližnjih krajih ukvarjale s proizvodnjo video kaset pornografske vsebine, v glavnem končano. Včeraj so namreč iz zapora izpustili 66-letnega Ottoneja Pellizzonija, upravitelja kavarne Caffè Municipio v Tržiču. Pellizzoni je bil v priporu skoraj mesec dni. Sicer izpustitev še ne pomeni polne svobode, kajti sodnik je za osumljenca odredil hišni pripor.

Medtem se je izvedelo tudi, da je proti 29-letnemu Gianluca Versaceju nehal veljati ukrep hišnega pripora.

Zadeva je prišla na dan pred mesecem dni in je imela velik odmev zlasti na Tržičkem.

Priprli so pet oseb, zdaj so že vse na svobodi, nekaterim drugim pa poslali sodna obvestila.

Žal pa je pred dnevi prišlo tudi do tragičnega dogodka, ko si je 52-letni A. Raso, eden od oseb proti katerim je sodna oblast uvedla preiskavo, vzel življenje.

Dogodek je močno odmeval tudi v vsredstvih medijih.

Čedajski Mittelfest je v polnem teku Kafkov svet osvaja številno publiko

Čedad je postal te dni res prava kulturna prestolnica Srednje Evrope. Kdor si želi umetniškega užitka, lahko zajema z obema rokama. Možnosti in izbor je za vse okuse tako na glasbenem kot na likovnem ali gledališkem in drugih področjih. Nad vsem tem umetniškim dogajanjem se dviga po eni strani želja po zblizjevanju med ljudmi različnih jezikov in kultur in po premagovanju nacionalističnih strasti, ki so povzročile in še povzročajo toliko gorja tudi v tem predelu srednjeevropskega sveta, po drugi strani pa se dviga duh Franza Kafke, ki je navdihovalec letošnjega čedajskega Mittelfesta.

Kafki so zatorej posvečene vse prireditve. Tudi na glasbenem področju beležimo stalno sklicevanje na češkega pisatelja. Njegov odnos z glasbo je bil vedno kompleksen, kot sam omenja v nekaterih svojih proznih delih. Glasbena umetnost ga je namreč po eni strani privlačevala, hkrati pa ga je odbijala. Zanimivo je vse, kakor spoznati glasbo, ki so jo v njegovih časih izvajali v Pragi in ki jo je verjetno poslušal ter se ob njej navdihoval.

Dokaj nazoren primer češke glasbene ustvarjalnosti ob koncu prejšnjega in v začetku tega stoletja je na predsinocinjem koncertu v cerkvi sv. Frančiška v Čedadu dal »Jess Trio Wien« (violina, violončelo in klavir), ki je izvajal Smetanove, Martinujeve in Dvorakove skladbe. Smetanovo poglobljanje v ljudsko dušo, Martinujevo poseganje v češko glasbeno tradicijo in Dvorakovo navdihanje ob slovanski pesmi so ponesli številne poslušalce v tipičen glasbeni svet Kafkovega časa.

Na gledališkem področju je bila predvčerajšnjim ponovitev drame »Prehrupna osamljenost« Giorgia Pressburgerja v izvedbi tržaškega Stalnega gledališča. Delo, predelano po knjigi Bohumila Hrabala, je pretresljiva metafora usode kulture in knjige v današnji družbi mase. V vlogi glavnega junaka zgodbe, uničevalca papirja, ki živi v podzemlju med podganami, se je odlično izkazal Paolo Bonacelli.

Veliko zanimanje sta pritegnili tudi deli »Poročilo za akademijo« in »Proces«. Prvo, povzeto iz Kaf-

kove povesti, je postavil na oder avstrijski dramaturg in režiser madžarskega porekla George Tabori, ki je tudi umetniški vodja letošnjega Mittelfesta. V prvem delu nastopa dunajski igravec David Hirsc v vlogi židovskega igralca, ki opisuje neko grozljivo mučilno napravo, v drugem pa Peter Radtke, ki je priklenjen na voziček, a kljub temu služi z vsemi svojimi sposobnostmi gledališki umetnosti.

Kafkov »Proces« je za Mittelfest prispevalo gledališče iz Brna. V režiji Arnosta Goldflama je skupina skušala poudariti zlasti vidne aspekte Kafkove pripovedi ter želela prikazati občinstvu tudi tisto, kar Kafkov junak Josef K. ni videl.

Današnji spored Mittelfesta obsega na glasbenem področju nastop organista Klemensa Schnorra in pozavnist Abbie Conant. Koncert z naslovom »Kafkiana 3« bo ob 19. uri v cerkvi sv. Frančiška in bo obsegal skladbe Kiesewetterja, Ligetija, Schnittkeja, Ebena in drugih. Tudi ta večer je seveda posvečen Kafki. Na gledališkem prizorišču pa bo med drugim v zameno za odpadlo gostovanje madžarske skupine z delom »Opoldanska tema« lutkovna predstava »Mojster Pathelin« neznanega francoskega avtorja iz 16. stoletja v izvedbi Zagrebaškega kazališta mladih.

Claudia Raza: Geneza in metamorfoza

V Čedadu so v soboto odprli še eno razstavo Claudia Raza v okviru Mittelfesta

NEVA LUKEŠ

V soboto popoldne se je začel v Čedadu Mittelfest - prireditev, ki združuje v kulturi, pa naj bo to glasbena, likovna ali gledališka, različne narode in kulture Srednje Evrope.

Na tej čedajski prireditvi so v nedeljo odprli razstavo Claudie Raza, rojene prav v Čedadu, ki je od leta 1970 razstavljala na številnih skupinskih, pa tudi samostojnih razstavah. Sedaj živi s svojo družino v Nabrežini in se je povsem vživela v novi ambient. Umetnica nas vedno prijetno preseneča s svojimi stvaritvami, pa naj bodo to oljnathe slike izpred nekaj let ali pa sedanja likovna dela, s katerimi se je predstavila v nedeljo čedajskemu občinstvu.

»Nisem bila pripravljena na takšen sprejem,« nam je povedala. »Mislila sem, da bo to vse v domačem krogu, saj sem tudi sama del Benečije. Pa so se otvoritve razstave udeležili čedajski župan Pascolini, vodja galerije Paolo Diacono, koordinator celotnega Mittelfesta Cesare Tomasetig pa še številni predstavniki slovenskega življa v Benečiji: Paola Dorbolò, Jole Namor, Michele Obid, umetnostni kritik in organizator razstave Enzo Martinig, župani okoliških občin in številni drugi.«

»Prav gotovo sem koga izpustila, ker je bil sprejem tako množič-

čen in občuten, obiskovalci pa so s tolikšnim zanimanjem sledili mojim razstavljenim delom, da sem bila ne samo presenečena, temveč kot Benečanka tudi vesela in ponosna.«

Razstava, na kateri razstavlja naša umetnica, bo odprta do 31. julija. Razstavljenih je 17 grafik in štiri večja platna v pastelnih barvah.

»Mislim, da predstavljajo nekaj novega in posebnega. Poslužujem se čisto nove, posebne tehnike, imenujemo jo »carbonendum«, to je eksperimentalna tehnika slikanja na steklo, kjer umetnik uporablja prah različnih kamnov. Pod umetnikovo roko se tako oblikujejo posebne barve, nianse, lise. Kamen, ki je v bistvu tudi nekaj živega s svojimi prvini in odtenci in hkrati nekaj trdega, nam nenkrat spregovori v mehki in nežni govorici.«

Claudia, ki smo jo srečevali na številnih razstavah pri nas, razstavljala pa je tudi že v drugih državah, je v teh letih razstavljala pretežno grafike. Že nekaj let obiskuje mednarodno šolo za grafiko v Benetkah, kjer je članica odbora, ki je ustanovil takimenovano »Stamperia Bottega del Tintoretto«. Bila pa je tudi predavateljica na nekaj seminarjih o umetnosti grafike.

V Čedadu pa se predstavlja v novi likovni preobleki, a še vedno v stilu njenih nežnih, pastelnih barv, skozi katere gleda na svet s posebnim pogledom. V njenih umetninah se zrcali pokrajina od Čedada do Nabrežine, kjer sedaj živi. Kraški svet in njegove barve se spajajo z barvami in odtenci njene Benečije.

Claudia pripravlja za november že novo razstavo, tokrat skupinsko, in sicer v muzeju Dars v Vidmu na temo »Materinstvo«.

V juliju je Claudia Raza razstavljala svoje pastelev in xilografije v Trzinu, v avgustu pa bo sodelovala na seminarju o sperimentalnih tehnikah risanja, ki bo na našem območju za kar 60 otrok.

»Ob otvoritvi razstave v Čedadu so bili na razpolago posebni deplinati, ročno izdelani z naslovom »Genesi e metamorfosi«. Brošura je doživela lep uspeh, saj je v kratkem času pošla.«

Slovenicum večer kipeče muzike

IVAN SILIČ

Po daljšem času nas je na Obali zopet obiskal komorni orkester »Slovenicum« iz Ljubljane. Pod vodstvom Uroša Lajovica je v petek, 17. julija v minoritskem Križnem hodniku v Piranu izvedel tri Mozartova dela: Simfonija v C-duru, II re pastore, K 208; Koncert za flauto, harfo in orkester v C-duru, K 299; Kasacija v G-duru K 63 in Tartinijevo Simfonijo v D-duru; solista sta bila flautist Aleš Kacijan in harfistka Mojca Zlobko.

Bil je to tretji abonmajski koncert v okviru Piranskih glasbenih večerov, ki je bil tudi dobro obiskan; precej je bilo mladih poslušalcev. Sicer pa je ansambel postal zelo privlačen, od kar si je pridobil sloves izredno glasbeniško kultiviranega izvajalca Mozartove glasbe in del njegovih sodobnikov v ciklusu, kakor jih je na izviren način zasnoval njegov dirigent. Tudi ta večer je bil kakor močan odmev še z lanske obletnice - dvestoletnice smrti - ki jo je »Slovenicum« obeležil programsko iznajdljivo in interpretativno učinkovito. Še s posebno iskričastostjo in žarom se je ta muzika odzivala v intimnem vzdušju prostora, piranskega križnega hodnika, zlasti Koncert za flauto, harfo in orkester, pri katerem smo lahko spoznali flautistovo razraslo intenzivnost poustvarjajočega duha. Občuteno in doživljeno muziko oblikuje nazorno, logično gradi v prepričljivem, vznemirljivem muziciranju. S harfistko sta, v celoti vzeto, delovala skladno, vendar je napetost sooblikovanja na trenutke popustila zaradi lahkega občasnega prehitevanja harfistke, ki bo morala še več pozornosti posvetiti tej pomanjkljivosti. Seveda je za celoto enakoreden dejavnik tudi orkester, ki je prav tako potrdil učinkovitost muzikalno razboritega oblikovalca.

Simfonija v C-duru, kot prva točka sporeda, ni še zrasla iz pravega notranjega nemira in čeprav je bila dobro igrana, ni dosegla enake odmevnosti kakor ostala dela, poleg Tartinijeve Simfonije zlasti Kasacija, ki je po učinkovitosti bila enaka koncertu. Bil je večer kipeče muzike.

Italo Svevo z ženo Livio in hčerko Letizio

(1884-1955), avtor anonimnega romana Il segreto. Značilno pa je, da tako v omenjenem delu kot v obsežnem opusu njegovega sina Giorgia slovenske komponente tržške stvarnosti - prav kakor pri Svevu - ni ali je potisnjena na rob njunega zornega kota.

(1 - se nadaljuje)

Za Itala Sveva je bila slovenska stvarnost prepovedana tema, ki se je ne gre dotikati

Slovinci v literaturi italijanskega Trsta

MARIJA PIRJEVEC

Ni naključje, da se je v kozmopolitskem mestu, kakršen je bil Trst, na tem stičišču različnih kultur, religij, jezikov in narodov, razvila dokaj pomembna književnost kot izraz napetosti, kriz in iskanja identitete, tako tipičnih za sodobnega človeka, še posebej tistega, ki živi na meji. Rojstno letnico tržaške književnosti postavlja italijanska literarna zgodovina na konec 19. in začetek 20. stoletja. Vse do tedaj je bilo mesto ob Jadranu povsem na obrobju kulturnega dogajanja v Italiji, njegova književnost pa v primerjavi z osrednjo epigonska in zamudniška. Prav na prelomu stoletja pa pride do nenadne in temeljne spremembe: na tržaški literarni sceni se pojavi skupina pesnikov, pisateljev in esejistov nedvomnega talenta, ki se uveljavijo v italijanskem in v nekaterih primerih tudi v širšem evropskem prostoru. Mlade tržaške intelektualce veže med sabo predvsem nov odnos do literarnega dela, v katerem ni primarnega pomena estetska lepota ali formalna popolnost, ampak predvsem etična zavzetost, človekost in resnica. Pri tem ne smemo prezreti še druge vloge, ki so jo pisci, takrat zbrani okrog florentinske revije La Voce, imeli znotraj zatohle italijanske kulture tistega časa: prav preko njih je na-

mreč Italija spoznavala sodobno evropsko književnost, v prvi vrsti nemško in skandinavsko. Nekateri med njimi pa so odkrivali tudi slovanski svet, predvsem tistega, ki je bil geografsko bolj oddaljen, medtem ko so bili razen redkih izjem (npr. Angelo Vivante) ravnodušni in pogostoma odklonilno razpoloženi do najbližjih sosedov - Slovencev. Prav ta nezmožnost sprejeti ob sebi »drugačnega«, znebiti se svojih predsodkov in stereotipov, je poleg že omenjenih lastnosti skupna značilnost tiste generacije, ki je ob zatonu habsburške monarhije sprožila v provincialnem tržaškem prostoru kulturno revolucijo.

Na drugi strani pa ni pretirano reči, da je prav slovensko vprašanje eno od osi, okoli katerega se vrti celotna problematika tega mesta. Od iredentizma pod staro Avstrijo in izredno napadalnega fašizma med vojnima pa do nacionalističnih in municipalističnih gibanj po drugi svetovni vojni se vse do današnjega dne vleče rdeča nit, ki bi ji lahko rekli strah pred slovansko nevarnostjo, odklanjanje priznanja, da so Slovenci del mesta in njegove kulture, prepričanje, da se je treba zapirati v nekakšno duhovno avtarkijo, ki naj bo za vsak stik ali vpliv slovenskega sveta povsem nepropustna. Iz dihotomije, ki raste iz dejstva, da Slovenci z ene strani so,

čeprav bi ne smeli biti, in da je celotna političnokulturna zgodovina mesta pogojena tako, da bi jo večina najraje potisnila v ozadje zavesti kot nekakšno bolezen, o kateri ne smeš govoriti - nastaja v tržaški srenji globoka duševna napetost, na katero je opozarjal že antikonformistični duh, kakršen je bil Bobi Bazlen, beneški psihiater Basaglia pa jo je označeval kot psihopatično stanje.

Slovenska stvarnost kljub svoji izobčenosti iz kolektivne zavesti meščanskih slojev tega nadvse meščanskega mesta vendarle vdira, čeprav sporadično, v pisanje njegovih najbolj nadarjenih glasnikov prav zaradi tega, ker je tako rekoč na indeksu prepovedanih tem. Kako naj namreč pisatelj, ki skuša zajeti v svoje delo celotni utrip družbe, v katero je postavljen, zanemarija eno njenih bistvenih komponent, pa čeprav ve, da bi bilo o njej bolj spodobno molčati? Da je to sicer mogoče, je dokazal Italo Svevo (1861-1928), ta nenavadni poslovnež in industrialec, ki je tako rekoč na skrivaj, skorja pod pultom, napisal vrsto pripovednih del, v katerih je na zgovoren način prikazal razkroj meščanske Evrope ob koncu stoletja in zaton njenih idealov in vrednot. Svevo je v svojih romanih z jedko ironijo sicer prekršil vsa pravila dobrega obnašanja, ki so veljala v njegovem družbenem sloju, le enega se je vestno držal:

v njegovem Trstu Slovencev ni, njihova prisotnost in problemi, ki iz nje izvirajo, so skoraj povsem zamolčani. To pa daje slutiti, da pisatelj molk ni samo posledica nezanimanja za slovensko stvarnost, temveč bolj ali manj zavestna odločitev, da se ne gre dotikati tabu teme. Ettore Schmitz, ta poitalijančeni Žid, ki se je s svojim psevdonomom razglašal za nemškega Italijana, je bil že tako preveč razklana osebnost, da bi se mu zdelo primerno soočiti se s slovensko problematiko in kršiti še druga pravila svoje družbe, poleg tistih, ki jih je s svojim pisanjem že tako obilno kršil. Njegova hči Letizia nekje pravi, da »Svevo ni skrival simpatij do socializma, a se ni vpisal v stranko, ki so jo takrat imeli za naklonjeno Slovanom ali Avstriji. Preveč se je namreč čutil Italijana, da bi se odločil za gibanje, ki se je izrekalo za internacionalizem.«

Judovska skupnost v Trstu, ki je dala mestu izredno veliko tako na poslovnem kot na intelektualnem področju, ni nikdar pokazala posebnih simpatij do Slovencev, posebno tistih, ki so vztrajali v svoji drugačnosti. Tudi v poznejših desetletjih in po strahotah holokavsta ni prišlo med slovenskimi in judovskimi intelektualci v Trstu do pravega dialoga. Med najbolj vidnimi pisatelji, kar se jih je pojavilo v mestu po 2. svetovni vojni, je brez dvoma Guido Voghera

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XIV.

Kaj sem pijan?« je bevsknil Golja, »pilakar hudičev! Misliš, da sem kot ti, ki se požganka⁽¹⁾ natepeš pa pod sod ležeš?«

»Tudi kaplje je nimam v hiši,« je odvrnil Lapajne.

»Požganek boš tudi tajil,« je rekel Golja, »ki vsa hiša po njem diši.«

»Tamle galjotu sem ga skuhal,« je odvrnil Lapajne, »da bi ga zlepa iz hiše spravil. Pa mi ga je, mrcina lena in pogoltna boljšega, pod mizo zmetal in opljuval.«

Dvignil se je in dejal bolj prijazno:

»Ven mi ga zanesi, Andrej, ki se galjotov ne bojiš, ali mi pa vsaj pomagaj. Nuj, primi ga za noge!«

Skoračnikar se je zakrohotal: »Kaj pa meniš, da sem zato prilezel z Grahovega, da bom biriče v Tolmin vlačil? Kar lepo potrpi pa prenoči ga! Krščen je. Dobro delo usmiljenja boš storil, saj ne daš pač nikoli nič, ki se sebi pri jedi kradeš.«

Začel se je grohotoma smejati in rogati:

»Ali je res, kakor pravijo, da si šel in mrve iz svojega senika kradel, pilakar pilakarski? Nadloga ti prekleta!«

»Molči,« je trpko odvrnil Lapajne. Golja se je posadil za mizo in stegnil noge široko od sebe. Valentina je stresla groza, ali ni morda Andrej domenjen z biričem, da bi ga oropala. Pa se je oglasil Golja:

»Slišal sem, da imaš vola na prodaj. Zdaj veš, zakaj sem prišel.«

Valentin se je oddahnil. Pogledal je oprezujoče na kupca in zmignil z rameni.

»Ne vem, kako bo! Kdo te je pa napotil?«

»Naj me napoti, kdor hoče,« je godrnjal Golja, »govôri, kakor gre in kakor sem vprašal. Saj vem, da moraš žival prodati.«

»Zakaj bi moral? Kdo te tako uči?« je vprašal Lapajne.

»Mrha ti je ohromela,« je rekel Golja. »Komaj ga bom zvlekel v mesnico.«

»Ohromel,« se je skušal suhotno zasmejati Lapajne. »Kakšne čenče so to? Ljudje pač zinejo oblastno. Še spoznal ne boš, taho rahlo šepa žival.«

»Ne laži se, Nadloga!« je udaril Skoračnikar ob mizo.

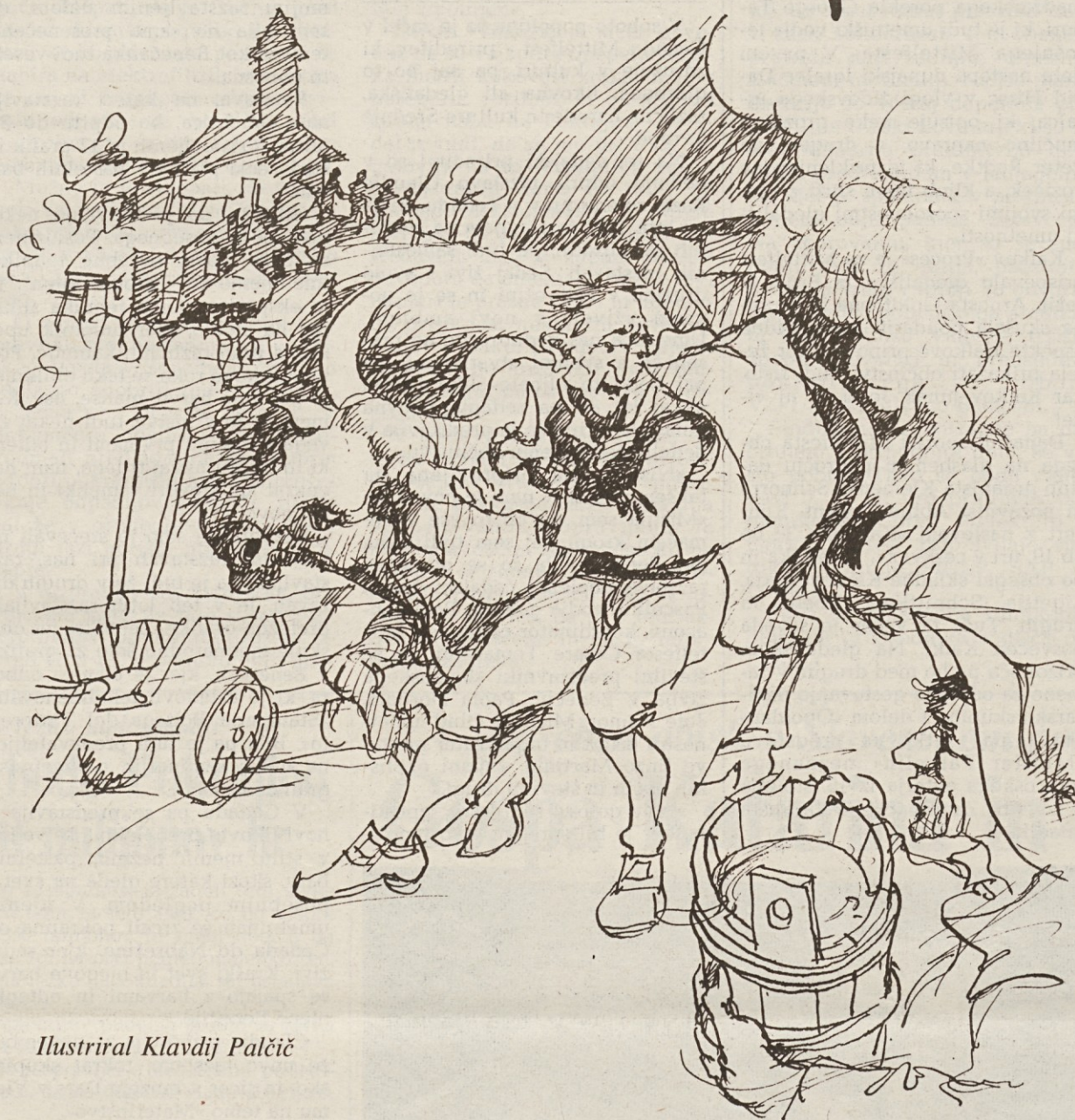
»Ne rečem. Za težko vožnjo žival res ni. V gulje je dobila kostenico,« je svoje trdil Lapajne; »v raboti, kajpada.«

Medtem se je bilo dodobra stemnilo. Golja je menil:

»Pa vsaj luč prižgi, da se bova videla. Saj se mi zdiš v mraku, kakor da si včeraj Kristusa izdal.«

»Ne vem, kdo mu je bolj podoben, galjotu prekletemu,« je odvrnil pikro Lapajne. »Kaj bi luč žgal, saj se slišiva tudi v temi.«

Tako je rekel, a dvignil se je le in šel prižgat k ognju v peči malo oljenko in jo zataknil v slepo okno pri vratih ob peči. Vzduh domačega, iz zrelega kosteničevja pridelanega zelenega olja je udaril Golji v nos in napolnil vso izbo s težkim, na kašelj dražječnim vzduhom. Nejevoljno je zamrmral:

Ilustriral Klavdij Palčič

»Žgeš pa tudi tak smrad, da se bodo miši po luknjah zadušile.«

»Nimam golazni pri hiši,« je rekel Lapajne; kupec se je zasmejal.

»Saj ti verjamem, lakota. Ti sam si tak, da do žeblice v peti ogolješ zavrženi škorenj. Ali res govno kar z rokami pobiraš po vozniških pa na svojo njivo nosiš?«

»Gnoj je gnoj,« je dejal mirno Lapajne. »Saj je voda, da se umiješ. Kdor malo zameta, velikega ni vreden.«

»Fej te bodi,« je pljunil Golja in segel pod jopič. Izvlekel je zabuhlo čutaro ter jo nagnil. Z žejnimi očmi se je zagledal Valentin vanj pa rekel:

»Pa si se prej delal, kakor da si še tešč.«

Golja je ponudil čutaro Lapajnetu:

»Na, potegni, pa govori pametno. Nisem še videl živali, ne kakšna je pri jaslih ne na travniku, pa ti ponudim štirideset goldinarjev.«

Valentin je vzel pijačo, obrisal jo varno z dlanjo pri ustju, molčal, pil in mislil: »Rekel je štirideset, dal bo petdeset.« Vrnil je čutaro, zmajal z glavo, obrisal suhotne ustnice in dejal:

»Bog lonaj! Štirideset, si dejal? Ne bo nič. Ali veš, da ga je šest sto funtov, tak galjot ti je.«

»Še pet sto ga ni, kar nič se ne laži,« je zavpil Skoračnikar in se grozeče dvignil ob mizi. »Ali veš, koliko dobiš od mesarjev zanj? Recimo, da dobiš dva čez štirideset. Pa boš devet goldinarjev daca plačal, po novi meri od funta sold.«

»Ali pa tudi ne,« je odvrnil Lapajne. »Saj nisi sam, ki hodi ponoči in kupuje tako, da ga ne vidi naš fajmošter. Ga bom dal pa Juriju.«

»Le veseli se Grošlja,« se je zasmejal hripavo Golja, »Grošelj ima kranjske živine dovolj, ki je funt po dva solda.«

»Pa pojdi še ti na Kranjsko ponjo,« je odvrnil Lapajne.

»Pilakar zlodjev, iz uma si,« se je oklenil Golja in prijel za kljuko pri vratih. Valentin je molče stopil mimo njega in segel po luči.

Pojdiva gledat,« je rekel.

Godrnjaje je odprl Golja v vežo, Lapajne je šel z lučjo za njim. Pijanega in spečega biriča Tonina sta pustila samega za pečjo. V spanju je bil zdrknil s klopi na tla, ne da bi se prebudil.

»Petinštirideset sva rekla,« je menil Golja, ko sta ogledala vola in se vračala v hišo.

»Petdeset,« je popravil Lapajne.

»Kako spi,« je brcnil Golja spečega biriča. »Če se le ni potuhnul in pa ne prisluškuje.«

»Ta ne, bodi brez skrbi,« je dejal Lapajne. »Nekdo pa je na Tolminskem, ki svak funt ovoha in dacarju ovadi. Le kako ti delaš, da te ne ujamejo? Bogatiš?«

»Hudiča, bogatim,« se ga je otesel Golja. »Petinštirideset za prvo in drugo.«

»Petdeset.«
»Sedem.«
»Petdeset.«
»Osem!«
»Ne bo nič.«

»Petdeset manj dva groša,« se je zasmejal Skoračnikar, »zdaj boš pač sit pa popustil.«

»Petdeset,« je rekel mirno Lapajne. »Kolikor je žival vredna.«

Golja je sedel k mizi. Pri tem je tako počel, da je odrinil Valentin s hrbtom k oknu. Mimo ramen mu je nato oprezoval v

temo. Počasi je nato začel odpenjati jopič in iskal za pasom. Ne da bi kaj zinil, je naštel na mizo petdeset goldinarjev in potisnil z jezno kletvijo denar pred Valentinom, ki je nekoliko osupil, da je tako hitro ugnal kupca.

»Štej še sam,« je velel Skoračnikar, »niso obrezani, pa naj ti na duši bode.«

»Kaj boš tako grdo govoril,« je odvrnil dobrohotno nejevoljno Lapajne, »kupčija je kupčija.«

»Enkrat mi pa še boš žival nakrmil,« je rekel Golja, »saj mi sicer na potu poleže.«

»Nakrmim,« je prikimal Lapajne in začel denar šteti. Pa je povlekel sape skozi nos in vprašal zaskrbлено:

»Ali je čutiš, da se nekaj smodi?«

»Seveda čutim,« je odvrnil Golja, »tvoj pažganek pa olje kosteničevo, ki kar v oči bode.«

Valentin se je umiril, preštel denar in ga pobral z mize v umazano cunjo pa vse potisnil v predal pod okensko polico. Tedaj je stegnil Golja roko čez mizo:

»Udari! Kupčija velja.«

»Seveda velja,« je odgovoril Lapajne. Golja se je dvignil, vzel luč in dejal:

»Krmit grem, ti bi me še pri zagrabku mrve osleparil.«

»Kar nakrmi,« je rekel Valentin, »pa pazi, da mi ne zažgeš.«

Ostal je v temi in naglo segel po denar, ki ga je bil prej spravil, da bi ga v temi skril na pripravnejše mesto. Pa ni utegnil. Golja je kriknul zunaj in planil v hišo:

»Da mu ne zažgem, hudiču, pravi, ki že res gori. Kje imaš vode?«

Lapajne je pogledal skozi okno. Opazil je nevaren ogenj v

kupu stelje, ki je ležala pred hlevom z nizko strešno perutjo.

»Vol se bo zadušil,« je vpil Golja, »kupčija ne velja.«

»Velja,« je zavpil Lapajne, vrigel denar naglo nazaj pod okensko polico in skočil iz hiše. Kakor da je prav ta trenutek oprezoval, je stopil Golja naglo v izbo, se ozrl po sobi in biriču in nato segel po denar. Nato je upihnil luč in popadel biriča. Vrgel si ga je kakor vrečo na rame. Neprisiljeno je sopihal in robantil, ko je zavil naglo s svojim bremenom okoli hiše:

»Naj mu zgori, pilakarju! Saj je ne najdem vode in je ne najdem.«

Ko je obšel v hišo, pa je poklical pritajeno:

»Tomaž!«

Iz teme je zrastel predenj temen človek.

»Na,« je rekel tiho Golja, »zadeni mrcino, pa jo zavleči v laz, kolikor daleč moreš. Potem pa počakaj, da pridem z volom.«

»Pa denar?« je vprašal oni. Bil je Goljev hlapec.

»Ni treba, je šlo drugače,« je rekel skoračnikar.

»Andrej, za božje ime, pomagaj!« je vpil od hleva Lapajne. Vrgel se je bil na tleči kup stelje in razmetaval ogenj.

»Že grem,« je vzkliknil Golja in skočil h kapnici; zajel je vode in planil k hlevu. Moža sta zdaj uspešneje krotila požar in izvlekla živino iz hleva. Pa je udarilo na griču pri cerkvi plat zvo-na.

»Videli so,« je sopel Valentin.

»Prav,« je menil Andrej. »Jaz bom vola zdaj kar vzel, preden pridejo ljudje. Vpij, da so ti ga ukradli, pa da so hoteli hlev zažgati.«

Lapajne je umel nasvet. Prepustil je Golji govedo, naj ga odžene. Sam pa je začel vpiti in klicati na pomoč. Ko so prišli ljudje, je bil Lapajne ogenj že zadušil. Pačil se je, naj lovijo tatu, a se ni nikomur smilil. Nekdo se je pošalil, naj pošlje fajmoštra, da bo ukradeno meso popisal pa bratu v Gorico poslal, naj Lapajne dac plača.

Golja je medtem zavil v klanec proti Grahovemu. Vpitje mu je onemelo za brdom. Našel je hlapca Tomaža s Toninom, ki se je bil nekoliko predramil.

»Pod breg ga vleci do prvega senika,« je velel Golja, »da ne bo mrcina nazaj na goro zlezel.«

»Kaj pa je naredil?« je veselo vprašal hlapec, »da ga vlačiva kot moko?«

»Galjot! Nadlogo je okradel,« se je zasmejal Golja.

Ko sta z dnem prignala vola na Grahovo, ni Golja nič skrival, da je žival kupil in da jo misli gnati v Tolmin. Hlapcu je odštel na roko nekaj denarja, naj gre in se odpočije.

Valentin na Šentviški gori pa se je medtem vrnil v izbo. Ljudje so se razšli. Valentin si je zadovoljno mel roke, da so mu hreščali suhi prsti. Šel je in podpihal v peči plamen, da bi mogel prižgati luč. Nič se ni začudil, da jo je našel ugaslo. Prižgal je in šel v izbo. Pa je videl, da biriča ni več pod pečjo.

(se nadaljuje)

(1) požganek: žgana pijača.

16. etapo dobil Roche, Indurain pa utrdil položaj Zadnji napad je spodletel

LA BOURBOULE — Vse kaže, da bo zadnji teden letošnje kolesarske dirke po Franciji minil brez večjih pretresov in v znamenju napovedanega zmagovalca Miguela Induraina. Sklepni vzponi so bili namreč včeraj, na njih pa ni nikomur uspelo ogroziti primata španskega asa, ki se je »trdno oklepala« Chiappuccijevega kolesa. Ekipa Carrere je sicer pripravila načrt za napad, a ta ji je uspel le delno. Roche je pravočasno pobegnil iz glavnine in se podal proti vrhu hriba Col de La Croix de Morand, vendar pa njegovemu klubskemu tovarišu Chiappucciju ni uspelo otresti se tekmecev in se mu pridružiti na poti proti cilju. Roche je imel na vrhu hriba pol minute prednosti, to prednost pa je v spustu in v zadnjih sedmih kilometrih vzpona do cilja v kraju La Bourboule še povečal ter zmagal.

Naslednji dve etapi sta povsem ravninski, v petek pa bo še vožnja na kronometer, na kateri bo Indurain bržkone še povečal prednost. Chiappucciju ne preostaja kot boj za drugo mesto.

Vrstni red 16. etape: 1. Roche (Irska), ki je 212 km prevozil v 5.52'14", povprečna hitrost 36 km na uro; 2. Ekimov (SND) po 46"; 3. Unzaga (Šp) 50"; 4. Chappucci (It) 51"; 5. Rooks (Niz); 6. Jalabart (Fr); 7. Indurain (Šp); 8. Bugno (It); 9. Ghirotto (It) 55"; 10. Breukink (Niz) 57"; 11. Theunisse (Niz); 12. Lino (Fr); 13. Hampsten (ZDA); 14. Alcalá (Meh); 15. Gonzales (Šp); 16. Perini (It); 17. Kvalsvoll (Nor) 1'01"; 18. Vona (It) 1'03"; 19. Bernard (Fr); 20. Delgado (Šp); 28. Chioccioli (It) 1'25".

Skupni vrstni red: 1. Indurain (Šp) 79.58'00"; 2. Chiappucci (It) 1'42"; 3. Hampsten (ZDA) 8'07"; 4. Lino (Fr) 9'22"; 5. Bugno (It) 10'09"; 6. Delgado (Šp) 11'50"; 7. Breukink (Niz) 15'54"; 8. Perini (It) 15'56"; 9. Roche (Irska) 17'12"; 10. Vona (It) 19'22"; 11. Heppner (Nem) 20'01"; 12. Theunisse (Niz) 20'32"; 13. Boyer (Fr) 20'40"; 14. Rué (Fr) 21'29"; 15. Bouwmans (Niz) 22'56"; 16. Mauleon (Šp)

23'50"; 17. Millar (VB) 24'14"; 18. Rooks (Niz) 24'30"; 19. Chioccioli (It) 25'04"; 20. Gonzales (Šp) 25'31".

OZN dopušča nastop posameznikov Danes sklep MOK o Jugoslovanih

Komite za sankcije pri Varnostnem svetu OZN je sinoči sklepal o nastopu jugoslovanskih športnikov na OI v Barceloni. Ti ne bodo smeli nastopati v ekipnih športih, a le v posamičnih športih in pod olimpijsko zastavo. Če bo kateri od teh športnikov osvojil zlato medaljo, ne bodo zaigrali jugoslovanske himne. Nobeden izmed njih ne bo smel sodelovati ne na otvoritveni ne na sklepni slovesnosti iger.

Zadnja beseda vsekakor še naprej pripada Mednarodnemu olimpijskemu odboru. Ta je sklep spet odložil na danes. Ker kaže, da vsebuje sporočilo OZN dodatne omejitve za jušportnike (prepoved nastopa v posamičnih disciplinah z več atleti, na primer dvojice v namiznem tenisu ali veslanje), je njihov nastop še vedno predmet pogajanj med MOK, špansko vlado in jugoslovanskim olimpijskim odborom.

Medtem se je izvedelo, da bo iz BiH v Barcelono odpotovalo deset športnikov iz te nesrečne države. Osmim, ki že trenirajo na Hrvaškem, naj bi se danes iz Sarajeva na krovu enega od transportnih letal, ki v glavno mesto BiH dovažajo humanitarno pomoč, pridružila še atletinja Burdićeva in judoist Paridžik.

Američan Powell v daljini dosegel znamko 8,99 m Sanjski skok z vetrom

SESTRIERE — Na predolimpijskem mitingu v tem kraju, ki je za najboljšje atlete že po tradiciji lovišče svetovnih rekordov, kajpak ni manjkalo odličnih rezultatov, malo je manjkalo tudi, da bi v skoku v daljini padla oba svetovna rekorda. Pravzaprav sta Američan Powell in Nemka Dreschlerjeva novo znamko tudi dosegla, a s pomočjo vetra. Če je Powella 8,99 m daleč pognal sunek z jakostjo 4,40 m in se zato nima kaj prida pritoževati nad razveljavitvijo skoka, pa je imela Dreschlerjeva res smolo. Pri njenem skoku 7,63 je veter pihal s hitrostjo 2,01 m na sekundo, kar le za stotinko sekunde več od dovoljenega!

Odlično je na 100 m tekkel Carl Lewis, ki bo sicer v Barceloni tekmoval le v daljini. Dosegel je čas 9'98 in res krivično je, da so zaradi slabega dne na ameriških »trialsov« Lewis in vsi ljubitelji atletike prikrasili za sanjski sprint.

MOSKI
110 m z ovirami: 1. Nehemiah (ZDA) 13'29; 2. Andrade (ZDA) 13'50; 3. Ottoz (It) 13'58.

200 m: 1. Marsh (ZDA) 19'79; 2. Everett (ZDA) 20'14; 3. Bates (ZDA) 20'16.

100 m: 1. C. Lewis (ZDA) 9'98; 2. Burrell (ZDA) 10'03; 3. Witherspoon (ZDA) 10'04.

800 m: 1. Ruto (Ken) 1'47"70; 2. Kersh (ZDA) 1'47"95; 3. Marinič (Slo) 1'48"24.

Daljina: 1. Powell (ZDA) 8,99 m; 2. Greene (ZDA) 8,66 m; 3. Gombala (ČSFR) 8,42 m; 6. Bilač (Slo) 8,07 m.

Krogla: 1. Buder (Nem) 19,47 m; 2. Dal Soglio (It) 19,13 m; 3. Venturi (It) 18,10 m.

4x100 m: 1. ZDA 38"44; 2. Italija 39"20; 3. Avstrija 40"05.

Palica: 1. Gataulin (SND) 5,90 m; 2. Fraley (ZDA) 5,80 m; 3. Manson (ZDA) 5,60 m.

ŽENSKE

100 m: 1. Torrence (ZDA) 1'82; 2. Anshford (ZDA) 10'94; 3. Finn (ZDA) 10'97.

400 m z ovirami: 1. S. Lewis (ZDA) 44"27; Valmon (ZDA) 44"96; 3. Aimar (It) 46"36.

2000 m: 1. Meyer (J.Afr) 5'47"85; 2. Cogan (ZDA) 6'16"11; 3. Wysocky (ZDA) 6'23"07.

3000 m: 1. Koech (Ken) 8'10"68; Čimoiyo (Ken) 8'10"98; 3. Boru (Ken) 8'11"64.

4x100 m: 1. ZDA 43"08; 2. Italija 44"19.

Daljina: 1. Dreschler (Nem) 7,63 m; 2. Tiedtke (Nem) 7,02 m; 3. Ropo (Fin) 6,93 m.

Košarkarsi turnir S. Lorenzo Tudi več naših

Prvi večer poletnega košarkarskega turnirja San Lorenzo je potekel po predvidevanjih, z zmagama dveh izmed favoritov za najboljše končne uvrstitve.

V prvi tekmi je ekipa Vip premagala Synesis z izidom 103:93 (6:1 v točkah - zmage v posameznih četrtinah 1 točka in 3 točke za končni uspeh). Največ košev sta pri zmagovalcih dosegla brata Pozzecco (vsak po 20), od igralcev iz slovenskih društev pa Crisma 14, Pecchi 2, Paulina 3, Samec 5.

Pri poražencih, med katerimi je bil odsoten Marko Lokar, sta bila najuspešnejša Laudano in Agostini s 15 točkama.

V drugem srečanju je moštvo Tre Kappa premagalo ekipo Murri z izidom 104:83 (7:0). Največ točk za Tre Kappa sta dosegla brata Tonut (Alberto 24, Renato 16), v vrstah poražene ekipe pa Morelli 20 ter Fortunati 15.

Sinoč so odigrali še tekmi Ippodoro Montebello - Main in Silp - Rimani.

DANAŠNJI SPORED

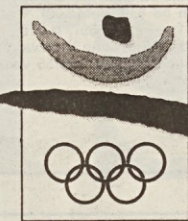
Ob 18.30 Minimarket - Murri, ob 21.15 Sup. Di Piazza (Vitez, Debeljoh) - Silp (Starc, Rauber, Ban, Čuk, Corsi, Dalipagič).

(V.J.)

Zakaj ni Sedmak (AD Bor) nastopil na prvem atletskem DP Slovenije?

Po zaradi stalnih poškodb malodane zapravljenem prvem delu sezone in neizpolnjenih ciljih ter po krajšem obdobju obnovitvenega bazičnega treninga, se je za Igorja Sedmaka, skakalca atletskega društva Bor, z nedeljskim nastopom na mednarodnem atletskem mitingu na Trbižu začel drugi del sezone. S svojim rezultatom 691 cm v skoku v daljino in drugim mestom, (za reprezentantom Hrvatske Ergutićem, ki je zmagal z rezultatom 720 cm) je Igor dosegel, kar je v tem trenutku sposoben doseči. Nastopil je tudi na 100 m, kjer pa se je bilo potrebno boriti ne toliko z nasprotniki kot proti močnemu nasprotnemu vetru (3,5 m na sekundo). Zato je njegov rezultat 11,5 komaj omembe vreden (zmagovalac v tej disciplini je postavil rezultat 11,4).

Sedmak je sicer konec prejšnjega tedna načrtoval nastop na prvem državnem prvenstvu Slovenije v Celju. A ker je bilo to prvenstvo zaprtega tipa, (mar tudi za zamejske Slovence?) časa za primerno ukrepanje preko ustreznih organov pa več ni bilo, se je potovanju v Celje odrekel, ter se tako po stalnem vsakoletnem sodelovanju na prvenstvih Slovenije, moral odpovedati prav prvega uradnemu državnemu prven-

barcelona '92 -3

Reynoldsa ne bo na OI

Svetovnega rekorderja na 400 m, Američana Butcha Reynoldsa ne bo na OI. Ameriški olimpijski odbor je sprejel vse predloge MOK in tako Reynoldsu so prepovedali karekteriziran nastop v Barceloni tako kot atleta, odbornika, spremljevalca ali časnikarja.

Tudi Petranoffa ne bo na Igre. Kazalo je, da bo južnoafriški kopjaš le nastopil v Barceloni, včeraj pa končna odločitev, kajti južnoafriški olimpijski odbor sploh ni prijavil Petranoffa za Barcelono.

Žalosten konec dvoboja »velikanov«

Z Barcelono se bo tudi končal dolgoletni dvoboj med športnima veselilama, ZDA in bivše SZ, ki bo na teh Igrah nastopala kot SND brez zastave in himne. OI so bile zanimive in privlačne tudi zaradi tega dvoboja med veselilama, ki sta skušali tudi na športnem področju uveljaviti svojo premoč. Resnici na ljubo, ZDA so bile doslej na OI uspešnejše od SZ (753 zlatih kolajn za Američane, 394 pa za Sovjete). Treba pa je upoštevati, da so ZDA bile prisotne na OI dosti prej od SZ. Le-ta pa je na OI debitirala leta 1952 v Helsinkih. V medsebojnih obračunih SZ vodi s 5:3. Na zadnjih Igrah v Seulu je ZDA prehitela celo Vzhodna Nemčija. Tedaj je bil vrstni red naslednji: SZ 55 zlatih kolajn, NDR 37, ZDA 36.

Titov spet predsednik

Rus Jurij Titov je bil spet izvoljen za predsednika mednarodne gimnastične zveze (FIG). Prejel je 37 glasov, le dva glasa več od Italijana Bruna Grandija.

Za Titova so volili predstavniki vzhodnih držav in ZDA, medtem ko je Grandi prejel pretežno glasove zastopnikov evropskih, južnoameriških in večjega dela afriških držav.

»Bila je to zmaga denarja nad idejami,« je po porazu dejal Grandi, ki je tudi dal ostavko kot podpredsednik, saj so njegove ideje v popolnem nasprotju s Titovimi.

Italijanski nogometaši odpotovali v Barcelono

Italijanski nogometaši, ki so eni izmed glavnih kandidatov za eno od kolajn, so včeraj jutraj iz Rima odpotovali v Barcelono. Azzurri bodo že v petek na otvoritvenem srečanju na barcelonskem igrišču Nou Camp igrali proti ZDA. Že včeraj zvečer so Italijani opravili prvi trening.

Azzurri bodo igrali 27. t.m. proti Poljski, 29. pa proti Kuvajtu. Če bo Italija zasedla prvo mesto v svoji skupini, se bo uvrstila v četrtfinale.

Hrvati napadajo in branijo Samarancha

Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Juan Samaranch se je

na različne načine zapletel v aktualno dogajanje na območju nekadanje Jugoslavije. Nekatere njegove poteze, zlasti v zvezi z zimsko olimpiado in udeležbo Slovenije na njej, so odsevale njegovo sposobnost, da hitreje od nekaterih politikov in drugih mednarodnih forumov dojame spremembe, ki so nastale v nekdanji Jugoslaviji. Samaranch je bil vsekakor med tistimi, ki so med prvimi sprejeli kot dejstvo obstoj samostojne Slovenije in je tudi omogočil slovenskim smučarjem, da se po svojo zastavo pojavljajo na mednarodnih tekmovanjih.

Pred nekaj tedni je Samaranchu poslal dramatično sporočilo in prošnjo za pomoč Sarajevu tudi nekdanji jugoslovanski premier in predsednik olimpijskega odbora za organizacijo zimske olimpijade v Sarajevu. Mikulič je rotill Samarancha, da naj ves svoj ugled in vpliv zastavi za zaustavitev spopadov in rušenja olimpijskega Sarajeva.

Nedavno pa je Samaranch presenetil z novo potezo, ko je iskal najrazličnejše možnosti, da bi športniki iz dela nekdanje Jugoslavije - Srbije in Črne gore kljub ukrepom Združenih narodov proti temu dvema republikama zaradi njune agresije na Bosno in Hercegovino vendarle sodelovali na olimpiadi, vendar samo pod olimpijsko zastavo in brez svojih državnih obeležij.

To je izzvalo zelo različne odmeve zlasti na Hrvaškem, kjer so v različnih komentarjih zelo ostro napadli predsednika Samarancha, predsednika mednarodnega olimpijskega odbora pa je kritiziral tudi stalni predstavnik Hrvaške pri OZN in donedavni zunanji minister Hrvaške Zvonimir Šeparović. Končno pa se je oglasil tudi predsednik Hrvaškega olimpijskega odbora in eden izmed najtesnejših sodelavcev predsednika dr. Tudjmana Antun Vrdoljak, ki je napadel na Samarancha ocenil kot absurde in neokusne. Vrdoljak je dejal, da je Šeparović nastopil samovoljno brez karkrnagoli poprejšnjega pogovora in dogovora. Prav tako je Vrdoljak opozoril, da na Hrvaškem ne bi smeli pozabiti tistega, kar je Samaranch napravil zanjo. Kritiki Samarancha pozabljajo, »da nam je nesebično, mimo pravil statuta, pomagal, da se pridružimo olimpijski družini, kar je bil prvi korak na poti do mednarodnega priznanja Hrvaške,« pravi Vrdoljak. »Na Hrvaškem zdaj nekateri Samaranchu očitajo, da navija za "Jugoslavijo", to pa ni res,« poudarja Vrdoljak in dodaja, da bo »Jugoslavija« v Barceloni nastopila brez zastave in imena, to pa naj bi bila po besedah Vrdoljaka, najboljša delegitimizacija neobstoječe države.

Predsednik hrvaškega olimpijskega odbora Antun Vrdoljak je poslal predsedniku Smaranchu tudi pismo, v katerem ga podpira »zaradi principialnega vodenja politike MOK«, (NIA)

obvestila

ZŠSDI

obvešča, da bo do 25. t. m. urad v Trstu zaprt.

ŠZ JADRAN

obvešča vse interesente za košarkarski tečaj v Poreču, ki bo od 10. do 17. avgusta za letnike od 1978 do 1981, da se prijavijo do petka, 31. t.m. na sedežu Jadrana, v Prosvetnem domu na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1, vsak dan, razen nedelje od 10.30 do 13.00 (tel. 213403).

NAMIZNOTENIŠKI ODESK

ŠZ BOR

sporoča, da bodo v Borovem športnem centru od 17. do 21. avgusta predprvenstvene priprave za novo sezono.

Vabljeni stari in novi igralci. Prijave v uradnih urah na društvenem sedežu.

ŠZ SLOGA

organizira od 30. t.m. do 2. avgusta turnir v beach volleyu (odbojka na plaži) na nogometnem igrišču v Trebčah. Zaradi velikega zanimanja se je društvo odločilo, da podaljša rok za vpis do 24. t. m. Informacije in vpisovanje v čistilnici »Roiano«, Ul. Barbariga 5 (tel. 414142), od 8.30 do 18. ure. Vsak večer bo zabava s plesom in specialitete na žaru.

I.P.

Umrli Jacobucci prijatelj naših košarkarskih društev

V ponedeljek je za srčno kapjo pri 70 letih starosti umrl Norino Jacobucci, dolgoletni predsednik deželne italijanske košarkarske zveze. Bil je vsa ta leta neprecenljiv košarkarski delavec in je še prejšnji teden redno zahajal v urade košarkarske zveze, čeprav je že kazal prve znake utrujenosti, vsem društvom pa je napravil še ... poslednjo uslugo.

Kajti Jacobucci je bil predvsem velik košarkarski zanesenjak in velik prijatelj vseh velikih in predvsem »manjših« društev, katerim je vselej pomagal, dajal nasvete. Skratka, z Jacobucciem je deželna košarka izgubila ogromno.

In z njim je ogromno izgubila tudi slovenska košarka, saj je bil Jacobucci velik prijatelj vseh naših košarkarskih društev. Stalno se je ogreval, da bi tudi Slovenci v Italiji začeli s košarko. Njegova želja se je tako izpolnila leta 1965 z ustanovitvijo košarkarske sekcije pri ŠZ Bor. Nakar so nastale še druge košarkarske sekcije pri naših društvih, ki so z leti dosegla tudi pomembne uspehe, ob katerih se je Jacobucci še kako veselil in nad katerimi je bil ponosen.

Z Jacobucciem smo košarkarski delavci izgubili zares velikega prijatelja. (bl)

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sezana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, lva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

sreda, 22. julija 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Politični boj pred skorajšnjimi predsedniškimi volitvami na Hrvaškem

Predsednik Tudjman tarča navzkrižnega ognja opozicije

LJUBLJANA — Hrvaški sta preostala še dva tedna do predsedniških volitev in volitev v Sabor. V zadnjih dneh se je predvolilna temperatura nekoliko dvignila. Predsednik Hrvaške stranke prava in eden izmed osmih kandidatov za predsednika Hrvaške Dobroslov Paraga je v nedeljo na svojem mitingu v Džakovu napadel predsednika Tudjmana, češ da je razorožil Hrvaško in dovolil, da se orožje odnese iz države. Paraga se je zavzel za izgon vseh Srbov, »ki Hrvaške ne čutijo kot svoje domovine« in poudaril, da je cilj njegove stranke »Hrvaška v zgodovinskih mejah«, pri čemer je omenjal, kot Hrvaško tudi Boko Kotorsko (Črna gora), Hercegovino (BiH) in Zemun (Srbija).

Paraga in drugi predsedniški kandidati, zlasti Savka Dabčević - Kučar (Hrvatska narodna stranka), Dražen Dodiša (Hrvatska socialno liberalna stranka) in Ivan Cesar (Hrvatska kršćansko demokratska stranka) zadnje dni čedalje bolj opazno kritizirajo sedanjega predsednika Hrvaške in predsedniškega kandidata Hrvaške demokratske skupnosti (HDZ) dr. Franja Tudjmana zaradi »nejasne« in celo »dvomljive« lege sil Združenih narodov na Hrvaškem. Kritika seveda leti na celotno dejavnost predsednika Tudjmana ob sklepanju premirja in sprejemanja Vanceovega mirovnega načrta. Zaradi tega se mora dr. Franjo Tudjman, ki intenzivno potuje in govori po Hrvaški, kar precej brani. Seveda pa je vprašanje, če je najbolj modro, da predsedniški kandidati in stranke prav na tem področju preizkušajo svojo moč in popularnost. Pri premirju gre konec koncev za mednarodno sprejeto obveznost Hrvaške in ne samo predsednika Tudjmana in njegove stranke. Komu v resnici zdaj koristijo različni dvomi, ali je bilo takšno premirje sploh modro podpisati in sprejeti sile OZN kot »nove okupatorje«? V zvezi z vsemi očitki opozicije o preveliki popustljivosti in premajhni bojevitosti Tudjmanove ekipe, delujejo dovolj prepričljivo Tudjmanova pojasnila, da je na prihod sil OZN pristal »zaradi zaustavitve vojne in rušenja, ker bi bila sicer ob eskalaciji vojne razrušena celotna Hrvaška«. Tudjman tudi poudarja, da sile OZN nimajo druge naloge, kot da pod njihovim okriljem Hrvaško zapusti še poslednji vojak Jugoslovanske armade, da se razorožijo četniški odredi in vzpostavi oblast Republike Hrvaške na vsaki pedi hrvaške zemlje.

Franjo Tudjman je v nedeljo ogorčeno dejal, da »lažejo in varajo« tisti, ki trdijo, da je podpisal nekakšne tajne dogovore. Istega dne pa ga je predsedniški kandidat Hrvaške kršćansko demokratske stranke dr. Ivan Cesar pozval, naj objavi vse dokumente, ki jih je podpisal na mednarodnem področju, »da bi videli, kaj je resnica«. Cesar zahteva, da Tudjman objavi tudi zapiske z nedavnega srečanja »s tovarišem Panićem« predsednikom vlade Zvezne

republike Jugoslavije). Cesar ne verjame, da sta se Tudjman in Panić pogovarjala »samo o prometu in cestnih povezavah«.

Vsekakor je v zvezi s tem zanimivo, da se na predvolilnih zborih prav zadnje dni pojavljajo tudi opozorila, da nima nihče pravice, da se tajno pogovarja o »nekakšni tretji Jugoslaviji«. Politični govorniki in posamezni komentatorji namigujejo na nekakšne namere Zahoda in zlasti ZDA, da bi prek Panića ponovno lansirali ideje o nekakšnih novih zvezah med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami. O možnosti in nujnosti takih, zlasti ekonomskih povezav, je pred nekaj dnevi v Parizu govoril tudi premier Panić.

Nekateri opazovalci zamerijo hrvaški opoziciji, ker ni bolj podrobno razgrnila in utemeljila nujnosti, da bi dr. Franjo Tudjman prepustil svojo pozicijo neki novi osebnosti, podobno kot je to nujno v primeru Miloševića v Srbiji.

Včasih se zdi, da opozicija misli, da je dr. Tudjman najbolj »ranljiv« s svojim slogom razkošnega življenja. Zato kar naprej »aktualizirajo« drag nakup njegovega predsedniškega letala »v času, ko mnogi na Hrvaškem živijo na robu socialnega minimuma«. V zvezi s tem so v hrvaškem političnem življenju in zlasti tisku zelo pogoste primerjave med »skromnim Slovincem Kučanom« in »bahatim« predsednikom Tudjmanom. V opoziciji so zato z velikim navdušenjem dočakali tudi odkritje, da je predsednik Tudjman komaj en dan pred sprejetjem zakona, ki je prepovedal razprodajo državnih vil, kupil prav takšno državno vilo. Eden izmed njegovih najtesnejših sodelavcev Stipe Mesić je najprej podvomil, da bi predsednik Tudjman storil, kaj takega, potem pa je v neki izjavi dejal, da je bilo to povsem čisto dejanje, ki pa ga nekateri poskušajo zdaj izkoristiti za umazano predvolilno kampanjo proti predsedniku Tudjmanu. Iz pristojnih organov hrvaške vlade so brž postregli tudi s podatkom, da so državne vile prav pred kratkim poleg Tudjmana odkupili tudi nekateri nekdanji komunistični veljaki, med njimi tudi sedanja predsednica Hrvaške narodne stranke in predsedniška kandidatka dr. Savka Dabčević Kučar.

Sicer pa Tudjmanu ne manjka težav tudi znotraj lastne stranke. Eden od »jastrebov« HDZ iz Osijeka - Branimir Glavaš, ki pravkar opravlja radikalno čistko med osješkimi direktorji, je grobo napadel Stipeta Mesića, ki se je v imenu HDZ distanciral od te čistke. Glavaš sprašuje, »kdaj bo Mesić položil račune narodu in volivcem kot propadli predsednik propadle SFRJ in za svoje politične nastope, ki jih nihče ne jemlje zares, saj bolj spominjajo na komedijanta in cirkusanta kot pa na zrelega politika.« (NIA)

Baščaršija pred vojno

Sarajevska Baščaršija sodi v najpomembnejše kulturne spomenike Evrope, saj je v bistvu prelep kosček Orienta v osrčju naše celine. Sedaj ga v dobršni meri ni več, bil je namreč priljubljena tarča srbske artilerije (Foto Srđan Živulović)

Prosto plezanje v Sloveniji

Slovenske gore slovijo po svoji lepoti, so pa tudi priljubljena »telovadnica« za vse, ki se ukvarjajo s free-climbingom (Foto Živulović)

Rastoče socialno nezadovoljstvo povzroča skrb slovenski vladi

LJUBLJANA — Slovenski železničarji so začasno prenehali stavkati, ker so dosegli sporazum s predstavniki vlade. Kljub temu je težko reči, kdo je zmagoval. Stavka železničarjev se je namreč začela potem, ko je prejšnji petek že vse kazalo, da bo v nekaj dneh ob sodelovanju vlade in železniške uprave zadovoljivo rešeno vprašanje junijskih plač za slovenske železničarje, zaradi česar je predvsem nastalo nezadovoljstvo med njimi.

V pogajanjih med vlado in železničarskimi sindikati so razčistili tudi nekatere nejasnosti, predvsem glede tega, kakšna in kolikšna sredstva je vlada sploh dolžna zagotavljati slovenskim železničarjem. Predstavniki vlade so železničarjem očitali nezmernost v njihovih zahtevah. S številkami so jim poskušali dokazati, da so njihove plače med najvišjimi v Sloveniji, hkrati pa imajo tudi nekatere dodatke in beneficirano delovno dobo, česar železničarji drugod nimajo.

Vladi je ob železničarski stavki nekako uspelo ubraniti svojo politiko, kar ni nepomembno glede na čedelje bolj

pogoste in grozeče socialne pritiske na Slovenskem.

Razmere, v katerih se je znašla Slovenija s svojim gospodarstvom pa seveda terjajo ustrezno usklajitev in spremembo pogledov na vsedržavni ravni, ne samo pri vladi. Do večine socialnih pritiskov zdaj prihaja ob sklicevanju na kolektivne pogodbe, ki so bile sklenjene pred dvema letoma in ki določajo drugačno višino plač, kot pa jih v mnogih podjetjih lahko glede na konkretne razmere izplačajo.

Zato vlada preveč zamuja s pobudami za revizijo teh pogodb, večjo kooperativnost in razumevanje za trenutne razmere pa bi morali pokazati tudi drugi partnerji, zlasti sindikati. Včeraj je nekaj pozitivnih pobud v zvezi s tem že prišlo iz gospodarske zbornice Slovenije. V bistvu bi bil zdaj spet potreben skupni dogovor vseh odgovornih dejavnikov v Sloveniji, ki bi postavil okvir za vse sprejemljive ekonomske in socialne politike. Sicer se bodo socialni protesti vrstili drug za drugim in ustvarjali vzdušje napetosti, ki mu bo sama vlada le stežka kos.

Vlada je doslej pokazala kar precej doslednosti pri obravna-

vanju novih zahtevkov kmetov po povišanju odkupne cene pšenice, ki je bila določena na 18 tolarjev za kilogram.

Predsednik vlade dr. Drnovšek je v nedeljo, ko se je vrnil z Dunaja, kategorično odbil možnost, ki jo je dan pred tem v javnosti omenjal celo kmetijski minister, da bo vlada popustila in spremenila določeno in sprejeto odkupno ceno. V to bi privolila kvečjemu, če bi imela trdna zagotovila kmetijskega ministra in ministra za trgovino, da višja odkupna cena pšenice ne bi vplivala na prodajno ceno kruha. Pri vztrajanju vlade nekateri vidijo zgolj »nagajanje kmetom«, ne vidijo pa da se prav pri tem konkretnem primeru odloča tudi o tem, kakšno organizacijo kmetijstva in kakšne cene kmetijskih pridelkov slovenska država lahko tolerira, če noče, da bi Slovenija zapadla v drago in nerentabilno kmetijsko proizvodnjo. Nekateri podatki namreč kažejo, da so že zdaj velike razlike med proizvodno ceno pšenice pri podobno organiziranih proizvajalcih in tistih, ki se s tem iz različnih razlogov ne morejo pohvaliti. (NIA)